നമോ തസ്സ ഭഗവതോ അരഹതോ സമ്മാസമ്ബുദ്ധസ്സ

ഖുദ്ദകനികായേ

ഥേരീഗാഥാപാളി

൧. ഏകകനിപാതോ

൧. അഞ്ഞതരാഥേരീഗാഥാ

൧. “സുഖം സുപാഹി ഥേരികേ, കത്വാ ചോളേന പാരുതാ;
ഉപസന്തോ ഹി തേ രാഗോ, സുക്ഖഡാകം വ കുമ്ഭിയ”ന്തി.

ഇത്ഥം സുദം അഞ്ഞതരാ ഥേരീ അപഞ്ഞാതാ ഭിക്ഖുനീ ഗാഥം അഭാസിത്ഥാതി.

൨. മുത്താഥേരീഗാഥാ

൨. “മുത്തേ മുച്ചസ്സു യോഗേഹി, ചന്ദോ രാഹുഗ്ഗഹാ ഇവ;
വിപ്പമുത്തേന ചിത്തേന, അനണാ ഭുഞ്ജ പിണ്ഡക”ന്തി.

ഇത്ഥം സുദം ഭഗവാ മുത്തം സിക്ഖമാനം ഇമായ ഗാഥായ അഭിണ്ഹം ഓവദതീതി.

൩. പുണ്ണാഥേരീഗാഥാ

൩. “പുണ്ണേ പൂരസ്സു ധമ്മേഹി, ചന്ദോ പന്നരസേരിവ;
പരിപുണ്ണായ പഞ്ഞായ, തമോഖന്ധം [തമോക്ഖന്ധം (സീ॰ സ്യാ॰)]
പദാലയാ”തി.

ഇത്ഥം സുദം പുണ്ണാ ഥേരീ ഗാഥം അഭാസിത്ഥാതി.

൪. തിസ്സാഥേരീഗാഥാ

൪. “തിസ്സേ സിക്ഖസ്സു സിക്ഖായ, മാ തം യോഗാ ഉപച്ചഗും;
സബ്ബയോഗവിസംയുത്താ, ചര ലോകേ അനാസവാ”തി.

... തിസ്സാ ഥേരീ....

൫. അഞ്ഞതരാതിസ്സാഥേരീഗാഥാ

൫. “തിസ്സേ യുഞ്ജസ്സു ധമ്മേഹി, ഖണോ തം മാ ഉപച്ചഗാ;
ഖണാതീതാ ഹി സോചന്തി, നിരയമ്ഹി സമപ്പിതാ”തി.

... അഞ്ഞതരാ തിസ്സാ ഥേരീ....

൬. ധീരാഥേരീഗാഥാ

൬. **“ധീരേ നിരോധം ഫുസേഹി [ഫുസ്സേഹി (സീ॰)], സഞ്ഞാവൂപസമം സുഖം;**
ആരാധയാഹി നിബ്ബാനം, യോഗക്ഖേമമനുത്തര”ന്തി [യോഗക്ഖേമം അനുത്തരന്തി (സീ॰ സ്യാ॰)].

… ധീരാ ഥേരീ….

൭. വീരാഥേരീഗാഥാ

൭. “വീരാ വീരേഹി [ധീരാ ധീരേഹി (ക॰)] ധമ്മേഹി, ഭിക്ഖുനീ ഭാവിതിന്ദ്രിയാ;
ധാരേഹി അന്തിമം ദേഹം, ജേത്വാ മാരം സവാഹിനി”ന്തി [സവാഹനന്തി (ക॰)].

… വീരാ ഥേരീ….

൮. മിത്താഥേരീഗാഥാ

൮. “സദ്ധായ പബ്ബജിത്വാന, മിത്തേ മിത്തരതാ ഭവ;
ഭാവേഹി കുസലേ ധമ്മേ, യോഗക്ഖേമസ്സ പത്തിയാ”തി.

… മിത്താ ഥേരീ….

൯. ഭദ്രാഥേരീഗാഥാ

൯. “സദ്ധായ പബ്ബജിത്വാന, ഭദ്രേ ഭദ്രരതാ ഭവ;
ഭാവേഹി കുസലേ ധമ്മേ, യോഗക്ഖേമമനുത്തര”ന്തി.

… ഭദ്രാ ഥേരീ….

൧൦. ഉപസമാഥേരീഗാഥാ

൧൦. “ഉപസമേ തരേ ഓഘം, മച്ചുധേയ്യം സുദുത്തരം;
ധാരേഹി അന്തിമം ദേഹം, ജേത്വാ മാരം സവാഹന”ന്തി.

… ഉപസമാ ഥേരീ….

൧൧. മുത്താഥേരീഗാഥാ

൧൧. “സുമുത്താ സാധുമുത്താമ്ഹി, തീഹി ഖുജ്ജേഹി മുത്തിയാ;
ഉദുക്ഖലേന മുസലേന, പതിനാ ഖുജ്ജകേന ച;
മുത്താമ്ഹി ജാതിമരണാ, ഭവനേത്തി സമൂഹതാ”തി.

… മുത്താ ഥേരീ….

൧൨. ധമ്മദിന്നാഥേരീഗാഥാ

൧൨. “ഛന്ദജാതാ അവസായീ, മനസാ ച ഫുടാ [ഫുട്ഠാ (സ്യാ॰), ഫുഠാ (സീ॰ അട്ഠ॰)] സിയാ;

കാമേസു അപ്പടിബദ്ധചിത്താ [അപ്പടിബന്ധചിത്താ (ക॰)], **ഉദ്ധംസോതാതി** വുച്ചതീ’’തി [ഉദ്ധംസോതാ വിമുച്ചതീതി (സീ॰ പീ॰)].

… ധമ്മദിന്നാ ഥേരീ….

൧൩.വിസാഖാഥേരീഗാഥാ

൧൩.‘‘കരോഥ ബുദ്ധസാസനം, യം കത്വാ നാനുതപ്പതി;
ഖിപ്പം പാദാനി ധോവിത്വാ, ഏകമന്തേ നിസീദഥാ’’തി.

… വിസാഖാ ഥേരീ….

൧൪.സുമനാഥേരീഗാഥാ

൧൪.‘‘ധാതുയോ ദുക്ഖതോ ദിസ്വാ, മാ ജാതിം പുനരാഗമി;
ഭവേ ഛന്ദം വിരാജേത്വാ, ഉപസന്താ ചരിസ്സസീ’’തി.

… സുമനാ ഥേരീ….

൧൫. ഉത്തരാഥേരീഗാഥാ

൧൫.‘‘കായേന സംവുതാ ആസിം, വാചായ ഉദ ചേതസാ;
സമൂലം തണ്ഹമബ്ബുയ്ഹ, സീതിഭൂതാമ്ഹി നിബ്ബുതാ’’തി.

… ഉത്തരാ ഥേരീ….

൧൬. വുഡ്ഢപബ്ബജിതസുമനാഥേരീഗാഥാ

൧൬.‘‘സുഖം ത്വം വുഡ്ഢികേ സേഹി, കത്വാ ചോളേന പാരുതാ;
ഉപസന്തോ ഹി തേ രാഗോ, സീതിഭൂതാസി നിബ്ബുതാ’’തി.

… സുമനാ വുഡ്ഢപബ്ബജിതാ ഥേരീ….

൧൭. ധമ്മാഥേരീഗാഥാ

൧൭.‘‘പിണ്ഡപാതം ചരിത്വാന, ദണ്ഡമോലുബ്ഭ ദുബ്ബലാ;
വേധമാനേഹി ഗത്തേഹി, തത്ഥേവ നിപതിം ഛമാ;
ദിസ്വാ ആദീനവം കായേ, അഥ ചിത്തം വിമുച്ചി മേ’’തി.

… ധമ്മാ ഥേരീ….

൧൮. സങ്ഘാഥേരീഗാഥാ

൧൮.‘‘ഹിത്വാ ഘരേ പബ്ബജിത്വാ [പബ്ബജിതാ (സീ॰ അട്ഠ॰)], ഹിത്വാ പുത്തം പസും പിയം;
ഹിത്വാ രാഗഞ്ച ദോസഞ്ച, അവിജ്ജഞ്ച വിരാജിയ;
സമൂലം തണ്ഹമബ്ബുയ്ഹ, ഉപസന്താമ്ഹി നിബ്ബുതാ’’തി.

… സങ്ഘാ ഥേരീ….

ഏകകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൨. ദുകനിപാതോ

൧. അഭിരൂപനന്ദാഥേരീഗാഥാ

൧൯.[അപ॰ ഥേരീ ൨.൪.൧൫൭ അപദാനേപി] “ആതുരം അസുചിം പൂതിം,
പസ്സ നന്ദേ സമുസ്സയം;
അസുഭായ ചിത്തം ഭാവേഹി, ഏകഗ്ഗം സുസമാഹിതം.

൨൦.“അനിമിത്തഞ്ച ഭാവേഹി, മാനാനുസയമുജ്ജഹ;
തതോ മാനാഭിസമയാ, ഉപസന്താ ചരിസ്സസീ”തി.

ഇത്ഥം സുദം ഭഗവാ അഭിരൂപനന്ദം സിക്ഖമാനം ഇമാഹി ഗാഥാഹി അഭിണ്ഹം ഓവദതീതി [ഇത്ഥം സുദം ഭഗവാ അഭിരൂപനന്ദം സിക്ഖമാനം ഇമാഹി ഗാഥാഹി അഭിണ്ഹം ഓവദതീതി (ക॰)].

൨. ജേന്താഥേരീഗാഥാ

൨൧.“യേ ഇമേ സത്ത ബോജ്ഝങ്ഗാ, മഗ്ഗാ നിബ്ബാനപത്തിയാ;
ഭാവിതാ തേ മയാ സബ്ബേ, യഥാ ബുദ്ധേന ദേസിതാ.

൨൨.“ദിട്ഠോ ഹി മേ സോ ഭഗവാ, അന്തിമോയം സമുസ്സയോ;
വിക്ഖീണോ ജാതിസംസാരോ, നത്ഥി ദാനി പുനബ്ഭവോ”തി.

ഇത്ഥം സുദം ജേന്താ ഥേരീ ഗാഥായോ അഭാസിത്ഥാതി.

൩. സുമങ്ഗലമാതാഥേരീഗാഥാ

൨൩.“സുമുത്തികാ സുമുത്തികാ [സുമുത്തികേ സുമുത്തികേ (സീ॰), സുമുത്തികേ സുമുത്തികാ (സ്യാ॰ ക॰)], സാധുമുത്തികാമ്ഹി മുസലസ്സ;
അഹിരികോ മേ ഛത്തകം വാപി, ഉക്ഖലികാ മേ ദേഡ്ഡുഭം വാതി.

൨൪.“രാഗഞ്ച അഹം ദോസഞ്ച, ചിച്ചിടി ചിച്ചിടീതി വിഹനാമി;
സാ രുക്ഖമൂലമുപഗമ്മ, അഹോ സുഖന്തി സുഖതോ ഝായാമീ”തി.

… സുമങ്ഗലമാതാ ഥേരീ [അഞ്ഞതരാ ഥേരീ ഭിക്ഖുനീ അപഞ്ഞാതാ (സ്യാ॰ ക॰)].

൪. അഡ്ഢകാസിഥേരീഗാഥാ

൨൫.“യാവ കാസിജനപദോ, സുങ്കോ മേ തത്തകോ അഹു;
തം കത്വാ നേഗമോ അഗ്ഘം, അഡ്ഢേനഗ്ഘം ഠപേസി മം.

൨൬.“അഥ നിബ്ബിന്ദഹം രൂപേ, നിബ്ബിന്ദഞ്ച വിരജ്ജഹം;
മാ പുന ജാതിസംസാരം, സന്ധാവേയ്യം പുനപ്പുനം;
തിസ്സോ വിജ്ജാ സച്ഛികതാ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന”ന്തി.

… അഡ്ഢകാസി ഥേരീ….

൫. ചിത്താഥേരീഗാഥാ

൨൭.‘‘കിഞ്ചാപി ഖോമ്ഹി കിസികാ, ഗിലാനാ ബാള്ഹദുബ്ബലാ;
ദണ്ഡമോലുബ്ഭ ഗച്ഛാമി, പബ്ബതം അഭിരൂഹിയ.

൨൮.‘‘സങ്ഘാടിം നിക്ഖിപിത്വാന, പത്തകഞ്ച നികുജ്ജിയ;
സേലേ ഖമ്ഭേസിമത്താനം, തമോഖന്ധം പദാലിയാ’’തി.

... ചിത്താ ഥേരീ....

൬. മേത്തികാഥേരീഗാഥാ

൨൯.‘‘കിഞ്ചാപി ഖോമ്ഹി ദുക്ഖിതാ, ദുബ്ബലാ ഗതയോബ്ബനാ;
ദണ്ഡമോലുബ്ഭ ഗച്ഛാമി, പബ്ബതം അഭിരൂഹിയ.

൩൦.‘‘നിക്ഖിപിത്വാന സങ്ഘാടിം, പത്തകഞ്ച നികുജ്ജിയ;
നിസിന്നാ ചമ്ഹി സേലമ്ഹി, അഥ ചിത്തം വിമുച്ചി മേ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന’’ന്തി.

... മേത്തികാ ഥേരീ....

൭. മിത്താഥേരീഗാഥാ

൩൧.‘‘ചാതുദ്ദസിം പഞ്ചദസിം, യാ ച പക്ഖസ്സ അട്ഠമീ;
പാടിഹാരിയപക്ഖഞ്ച, അട്ഠങ്ഗസുസമാഗതം.

൩൨.‘‘ഉപോസഥം ഉപാഗച്ഛിം, ദേവകായാഭിനന്ദിനീ;
സാജ്ജ ഏകേന ഭത്തേന, മുണ്ഡാ സങ്ഘാടിപാരുതാ;
ദേവകായം ന പത്ഥേഹം, വിനേയ്യ ഹദയേ ദര’’ന്തി.

... മിത്താ ഥേരീ....

൮. അഭയമാതുഥേരീഗാഥാ

൩൩.‘‘ഉദ്ധം പാദതലാ അമ്മ, അധോ വേ കേസമത്ഥകാ;
പച്ചവേക്ഖസ്സുമം കായം, അസുചിം പൂതിഗന്ധികം.

൩൪.‘‘ഏവം വിഹരമാനായ, സബ്ബോ രാഗോ സമൂഹതോ;
പരിളാഹോ സമുച്ഛിന്നോ, സീതിഭൂതാമ്ഹി നിബ്ബുതാ’’തി.

... അഭയമാതു ഥേരീ....

൯. അഭയാഥേരീഗാഥാ

൩൫.‘‘അഭയേ ഭിദുരോ കായോ, യത്ഥ സതാ പുഥുജ്ജനാ;
നിക്ഖിപിസ്സാമിമം ദേഹം, സമ്പജാനാ സതീമതീ.

൩൬.‘‘ബഹൂഹി ദുക്ഖധമ്മേഹി, അപ്പമാദരതായ മേ;
തണ്ഹക്ഖയോ അനുപ്പത്തോ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന’’ന്തി.

... അഭയാ ഥേരീ....

൧൦. സാമാഥേരീഗാഥാ

൩൭.“ചതുക്ഖത്തും പഞ്ചക്ഖത്തും, വിഹാരാ ഉപനിക്ഖമിം;
അലദ്ധാ ചേതസോ സന്തിം, ചിത്തേ അവസവത്തിനീ;
തസ്സാ മേ അട്ഠമീ രത്തി, യതോ തണ്ഹാ സമൂഹതാ.

൩൮.‘‘ബഹൂഹി ദുക്ഖധമ്മേഹി, അപ്പമാദരതായ മേ;
തണ്ഹക്ഖയോ അനുപ്പത്തോ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന’’ന്തി.

... സാമാ ഥേരീ....

ദുകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൩. തികനിപാതോ

൧. അപരാസാമാഥേരീഗാഥാ

൩൯.“പണ്ണവീസതിവസ്സാനി , യതോ പബ്ബജിതായ മേ;
നാഭിജാനാമി ചിത്തസ്സ, സമം ലദ്ധം കുദാചനം.

൪൦. “അലദ്ധാ ചേതസോ സന്തിം, ചിത്തേ അവസവത്തിനീ;
തതോ സംവേഗമാപാദിം, സരിത്വാ ജിനസാസനം.

൪൧.“ബഹൂഹി ദുക്ഖധമ്മേഹി, അപ്പമാദരതായ മേ;
തണ്ഹക്ഖയോ അനുപ്പത്തോ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം;
അജ്ജ മേ സത്തമീ രത്തി, യതോ തണ്ഹാ വിസോസിതാ”തി.

... അപരാ സാമാ ഥേരീ....

൨. ഉത്തമാഥേരീഗാഥാ

൪൨.“ചതുക്ഖത്തും പഞ്ചക്ഖത്തും, വിഹാരാ ഉപനിക്ഖമിം;
അലദ്ധാ ചേതസോ സന്തിം, ചിത്തേ അവസവത്തിനീ.

൪൩.“സാ ഭിക്ഖുനിം ഉപഗച്ഛിം, യാ മേ സദ്ധായികാ അഹു;
സാ മേ ധമ്മമദേസേസി, ഖന്ധായതനധാതുയോ.

൪൪.“തസ്സാ ധമ്മം സുണിത്വാന, യഥാ മം അനുസാസി സാ;
സത്താഹം ഏകപല്ലങ്കേന, നിസീദിം പീതിസുഖസമപ്പിതാ [നിസീദിം സുഖസമപ്പിതാ (സീ॰)];
അട്ഠമിയാ പാദേ പസാരേസിം, തമോഖന്ധം പദാലിയാ”തി.

... ഉത്തമാ ഥേരീ....

൩. അപരാഉത്തമാഥേരീഗാഥാ

൪൫.“യേ ഇമേ സത്ത ബോജ്ഝങ്ഗാ, മഗ്ഗാ നിബ്ബാനപത്തിയാ;
ഭാവിതാ തേ മയാ സബ്ബേ, യഥാ ബുദ്ധേന ദേസിതാ.

൪൬.“സുഞ്ഞതസ്സാനിമിത്തസ്സ, ലാഭിനീഹം യദിച്ഛകം;
ഓരസാ ധീതാ ബുദ്ധസ്സ, നിബ്ബാനാഭിരതാ സദാ.

൪൭.“സബ്ബേ കാമാ സമുച്ഛിന്നാ, യേ ദിബ്ബാ യേ ച മാനുസാ;
വിക്ഖീണോ ജാതിസംസാരോ, നത്ഥി ദാനി പുനബ്ഭവോ”തി.

... അപരാ ഉത്തമാ ഥേരീ....

൪. ദന്തികാഥേരീഗാഥാ

൪൮.“ദിവാവിഹാരാ നിക്ഖമ്മ, ഗിജ്ഝകൂടമ്ഹി പബ്ബതേ;
നാഗം ഓഗാഹമുത്തിണ്ണം, നദീതീരമ്ഹി അദ്ദസം.

൪൯.“പുരിസോ അങ്കുസമാദായ, ‘ദേഹി പാദ’ന്തി യാചതി;

നാഗോ പസാരയീ പാദം, പുരിസോ നാഗമാരുഹി.

൪൦. “ദിസ്വാ അദന്തം ദമിതം, മനുസ്സാനം വസം ഗതം;
തതോ ചിത്തം സമാധേസിം, ഖലു തായ വനം ഗതാ”തി.

... ദന്തികാ ഥേരീ....

൫. ഉബ്ബിരിഥേരീഗാഥാ

൫൧.“അമ്മ ജീവാതി വനമ്ഹി കന്ദസി, അത്താനം അധിഗച്ഛ ഉബ്ബിരി;
ചുല്ലാസീതിസഹസ്സാനി [ചൂളാസീതിസഹസ്സാനി (സീ॰)], സബ്ബാ ജീവസനാമികാ;
ഏതമ്ഹാളാഹനേ ദഡ്ഢാ, താസം കമനുസോചസി.

൫൨.“അബ്ബഹീ [അബ്ബുതീ (സ്യാ॰), അബ്ബുള്ഹം (ക॰)] വത മേ സല്ലം, ദുദ്ദസം ഹദയസ്സിതം [ഹദയനിസ്സിതം (സീ॰ സ്യാ॰)];
യം മേ സോകപരേതായ, ധീതുസോകം ബ്യപാനുദി.

൫൩.“സാജ്ജ അബ്ബൂള്ഹസല്ലാഹം, നിച്ഛാതാ പരിനിബ്ബുതാ;
ബുദ്ധം ധമ്മഞ്ച സങ്ഘഞ്ച, ഉപേമി സരണം മുനി”ന്തി.

... ഉബ്ബിരീ ഥേരീ....

൬. സുക്കാഥേരീഗാഥാ

൫൪.“കിംമേ കതാ രാജഗഹേ മനുസ്സാ, മധും പീതാവ [മധുപീതാവ (സീ॰)] അച്ഛരേ;
യേ സുക്കം ന ഉപാസന്തി, ദേസേന്തിം ബുദ്ധസാസനം.

൫൫.“തഞ്ച അപ്പടിവാനീയം, അസേചനകമോജവം;
പിവന്തി മഞ്ഞേ സപ്പഞ്ഞാ, വലാഹകമിവദ്ധഗൂ.

൫൬.“സുക്കാ സുക്കേഹി ധമ്മേഹി, വീതരാഗാ സമാഹിതാ;
ധാരേതി അന്തിമം ദേഹം, ജേത്വാ മാരം സവാഹന”ന്തി.

... സുക്കാ ഥേരീ....

൭. സേലാഥേരീഗാഥാ

൫൭.“നത്ഥി നിസ്സരണം ലോകേ, കിം വിവേകേന കാഹസി;
ഭുഞ്ജാഹി കാമരതിയോ, മാഹു പച്ഛാനുതാപിനീ”.

൫൮.“സത്തിസൂലൂപമാ കാമാ, ഖന്ധാസം അധികുട്ടനാ;
യം ത്വം ‘കാമരതിം’ ബ്രൂസി, ‘അരതീ’ ദാനി സാ മമ.

൫൯.“സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ [നന്ദി (സീ॰ സ്യാ॰)], തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തകാ”തി.

... സേലാ ഥേരീ....

വ്വ. സോമാഥേരീഗാഥാ

ന്നം.“യം തം ഇസീഹി പത്തബ്ബം, ഠാനം ദുരഭിസമ്ഭവം;
ന തം ദ്വങ്ഗുലപഞ്ഞായ, സക്കാ പപ്പോതുമിത്ഥിയാ”.

ന്നു.“ഇത്ഥിഭാവോ നോ കിം കയിരാ, ചിത്തമ്ഹി സുസമാഹിതേ;
ഞാണമ്ഹി വത്തമാനമ്ഹി, സമ്മാ ധമ്മം വിപസ്സതോ.

ന്നവ.“സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തകാ”തി.

... സോമാ ഥേരീ....

തികനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

ർ. ചതുക്കനിപാതോ

൧. ഭദ്ദാകാപിലാനീഥേരീഗാഥാ

ന്നന. ‘‘പുത്തോ ബുദ്ധസ്സ ദായാദോ, കസ്സപോ സുസമാഹിതോ;
പുബ്ബേനിവാസം യോവേദി, സഗ്ഗാപായഞ്ച പസ്സതി.

ന്നർ. ‘‘അഥോ ജാതിക്ഖയം പത്തോ, അഭിഞ്ഞാവോസിതോ മുനി;
ഏതാഹി തീഹി വിജ്ജാഹി, തേവിജ്ജോ ഹോതി ബ്രാഹ്മണോ.

ന്ന൪. ‘‘തഥേവ ഭദ്ദാ കാപിലാനീ, തേവിജ്ജാ മച്ചുഹായിനീ;
ധാരേതി അന്തിമം ദേഹം, ജേത്വാ മാരം സവാഹനം.

ന്നന്ന. ‘‘ദിസ്വാ ആദീനവം ലോകേ, ഉഭോ പബ്ബജിതാ മയം;
ത്യമ്ഹ ഖീണാസവാ ദന്താ, സീതിഭൂതമ്ഹ നിബ്ബുതാ’’തി.

… ഭദ്ദാ കാപിലാനീ ഥേരീ….

ചതുക്കനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൫. പഞ്ചകനിപാതോ

൧. അഞ്ഞതരാഥേരീഗാഥാ

൬൭."പണ്ണവീസതിവസ്സാനി , യതോ പബ്ബജിതാ അഹം;
നാച്ഛരാസങ്ഘാതമത്തമ്പി, ചിത്തസ്സൂപസമജ്ഝഗം.

൬൮."അലദ്ധാ ചേതസോ സന്തിം, കാമരാഗേനവസ്സുതാ;
ബാഹാ പഗ്ഗയ്ഹ കന്ദന്തീ, വിഹാരം പാവിസിം അഹം.

൬൯."സാ ഭിക്ഖുനിം ഉപാഗച്ഛിം, യാ മേ സദ്ധായികാ അഹു;
സാ മേ ധമ്മമദേസേസി, ഖന്ധായതനധാതുയോ.

൭൦. "തസ്സാ ധമ്മം സുണിത്വാന, ഏകമന്തേ ഉപാവിസിം;
പുബ്ബേനിവാസം ജാനാമി, ദിബ്ബചക്ഖു വിസോധിതം.

൭൧."ചേതോപരിച്ചഞാണഞ്ച [ചേതോപരിയഞാണഞ്ച (ക॰)], സോതധാതു വിസോധിതാ;
ഇദ്ധീപി മേ സച്ഛികതാ, പത്തോ മേ ആസവക്ഖയോ;
ഛളഭിഞ്ഞാ [ഛ മേഭിഞ്ഞാ (സ്യാ॰ ക॰)] സച്ഛികതാ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന''ന്തി.

... അഞ്ഞതരാ ഥേരീ ....

൨. വിമലാഥേരീഗാഥാ

൭൨."മത്താ വണ്ണേന രൂപേന, സോഭഗ്ഗേന യസേന ച;
യോബ്ബനേന ചുപത്ഥദ്ധാ, അഞ്ഞാസമതിമഞ്ഞിഹം.

൭൩."വിഭൂസേത്വാ ഇമം കായം, സുചിത്തം ബാലലാപനം;
അട്ഠാസിം വേസിദ്വാരമ്ഹി, ലുദ്ദോ പാസമിവോഡ്ഡിയ.

൭൪."പിലന്ധനം വിദംസേന്തീ, ഗുയ്ഹം പകാസികം ബഹും;
അകാസിം വിവിധം മായം, ഉജ്ജഗ്ഘന്തീ ബഹും ജനം.

൭൫."സാജ്ജ പിണ്ഡം ചരിത്വാന, മുണ്ഡാ സങ്ഘാടിപാരുതാ;
നിസിന്നാ രുക്ഖമൂലമ്ഹി, അവിതക്കസ്സ ലാഭിനീ.

൭൬."സബ്ബേ യോഗാ സമുച്ഛിന്നാ, യേ ദിബ്ബാ യേ ച മാനുസാ;
ഖേപേത്വാ ആസവേ സബ്ബേ, സീതിഭൂതാമ്ഹി നിബ്ബുതാ''തി.

... വിമലാ പുരാണഗണികാ ഥേരീ....

൩. സീഹാഥേരീഗാഥാ

൭൭."അയോനിസോ മനസികാരാ, കാമരാഗേന അട്ടിതാ;
അഹോസിം ഉദ്ധതാ പുബ്ബേ, ചിത്തേ അവസവത്തിനീ.

൭൮."പരിയുട്ഠിതാ ക്ലേസേഹി, സുഭസഞ്ഞാനുവത്തിനീ;
സമം ചിത്തസ്സ ന ലഭിം, രാഗചിത്തവസാനുഗാ.

൭൯."കിസാ പണ്ഡു വിവണ്ണാ ച, സത്ത വസ്സാനി ചാരിഹം;
നാഹം ദിവാ വാ രത്തിം വാ, സുഖം വിന്ദിം സുദുക്ഖിതാ.

൮൦."തതോ രജ്ജും ഗഹേത്വാന, പാവിസിം വനമന്തരം;
വരം മേ ഇധ ഉബ്ബന്ധം, യഞ്ച ഹീനം പുനാചരേ.

൮൧."ദള്ഹപാസം [ദള്ഹം പാസം (സീ॰)] കരിത്വാന, രുക്ഖസാഖായ ബന്ധിയ;
പക്ഖിപിം പാസം ഗീവായം, അഥ ചിത്തം വിമുച്ചി മേ"തി.

... സീഹാ ഥേരീ....

൪. സുന്ദരീനന്ദാഥേരീഗാഥാ

൮൨."ആതുരം അസുചിം പൂതിം, പസ്സ നന്ദേ സമുസ്സയം;
അസുഭായ ചിത്തം ഭാവേഹി, ഏകഗ്ഗം സുസമാഹിതം.

൮൩."യഥാ ഇദം തഥാ ഏതം, യഥാ ഏതം തഥാ ഇദം;
ദുഗ്ഗന്ധം പൂതികം വാതി, ബാലാനം അഭിനന്ദിതം.

൮൪."ഏവമേതം അവേക്ഖന്തീ, രത്തിന്ദിവമതന്ദിതാ;
തതോ സകായ പഞ്ഞായ, അഭിനിബ്ബിജ്ഝ [അഭിനിബ്ബിജ്ജ (സീ॰ സ്യാ॰)] ദക്ഖിസം.

൮൫."തസ്സാ മേ അപ്പമത്തായ, വിചിനന്തിയാ യോനിസോ;
യഥാഭൂതം അയം കായോ, ദിട്ഠോ സന്തരബാഹിരോ.

൮൬."അഥ നിബ്ബിന്ദഹം കായേ, അജ്ഝത്തഞ്ച വിരജ്ജഹം;
അപ്പമത്താ വിസംയുത്താ, ഉപസന്താമ്ഹി നിബ്ബുതാ"തി.

... സുന്ദരീനന്ദാ ഥേരീ....

൫. നന്ദുത്തരാഥേരീഗാഥാ

൮൭."അഗ്ഗിം ചന്ദഞ്ച സൂരിയഞ്ച, ദേവതാ ച നമസ്സിഹം;
നദീതിത്ഥാനി ഗന്ത്വാന, ഉദകം ഓരുഹാമിഹം.

൮൮."ബഹൂവതസമാദാനാ , അഡ്ഢം സീസസ്സ ഓലിഖിം;
ഛമായ സേയ്യം കപ്പേമി, രത്തിം ഭത്തം ന ഭുഞ്ജഹം.

൮൯."വിഭൂസാമണ്ഡനരതാ, ന്ഹാപനുച്ഛാദനേഹി ച;
ഉപകാസിം ഇമം കായം, കാമരാഗേന അട്ടിതാ.

൯൦."തതോ സദ്ധം ലഭിത്വാന, പബ്ബജിം അനഗാരിയം;
ദിസ്വാ കായം യഥാഭൂതം, കാമരാഗോ സമൂഹതോ.

൯൧."സബ്ബേ ഭവാ സമുച്ഛിന്നാ, ഇച്ഛാ ച പത്ഥനാപി ച;
സബ്ബയോഗവിസംയുത്താ, സന്തിം പാപുണി ചേതസോ"തി.

... നന്ദുത്തരാ ഥേരീ....

൫. മിത്താകാളീഥേരീഗാഥാ

൯൨.“സദ്ധായ പബ്ബജിത്വാന, അഗാരസ്മാനഗാരിയം;
വിചരിംഹം തേന തേന, ലാഭസക്കാരഉസ്സുകാ.

൯൩.“രിഞ്ചിത്വാ പരമം അത്ഥം, ഹീനമത്ഥം അസേവിഹം;
കിലേസാനം വസം ഗന്ത്വാ, സാമഞ്ഞത്ഥം ന ബുജ്ഝിഹം.

൯൪.“തസ്സാ മേ അഹു സംവേഗോ, നിസിന്നായ വിഹാരകേ;
ഉമ്മഗ്ഗപടിപന്നാമ്ഹി, തണ്ഹായ വസമാഗതാ.

൯൫.“അപ്പകം ജീവിതം മയ്ഹം, ജരാ ബ്യാധി ച മദ്ദതി;
പുരായം ഭിജ്ജതി [ജരായ ഭിജ്ജതേ (സീ॰)] കായോ, ന മേ കാലോ പമജ്ജിതും.

൯൬.“യഥാഭൂതമവേക്ഖന്തീ, ഖന്ധാനം ഉദയബ്ബയം;
വിമുത്തചിത്താ ഉട്ഠാസിം, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസന”ന്ത്തി.

… മിത്താ കാളീ ഥേരീ….

൬. സകുലാഥേരീഗാഥാ

൯൭.“അഗാരസ്മിം വസന്തീഹം, ധമ്മം സുത്വാന ഭിക്ഖുനോ;
അദ്ദസം വിരജം ധമ്മം, നിബ്ബാനം പദമച്ചുതം.

൯൮.“സാഹം പുത്തം ധീതരഞ്ച, ധനധഞ്ഞഞ്ച ഛഡ്ഡിയ;
കേസേ ഛേദാപയിത്വാന, പബ്ബജിം അനഗാരിയം.

൯൯.“സിക്ഖമാനാ അഹം സന്തീ, ഭാവേന്തീ മഗ്ഗമഞ്ജസം;
പഹാസിം രാഗദോസഞ്ച, തദേകട്ഠേ ച ആസവേ.

൧൦൦.“ഭിക്ഖുനീ ഉപസമ്പജ്ജ, പുബ്ബജാതിമനുസ്സരിം;
ദിബ്ബചക്ഖു വിസോധിതം [വിസോധിതം ദിബ്ബചക്ഖു (സീ॰)], വിമലം സാധുഭാവിതം.

൧൦൧.“സങ്ഖാരേ പരതോ ദിസ്വാ, ഹേതുജാതേ പലോകിതേ [പലോകിനേ (ക॰)];
പഹാസിം ആസവേ സബ്ബേ, സീതിഭൂതാമ്ഹി നിബ്ബുതാ”തി.

… സകുലാ ഥേരീ….

൭. സോണാഥേരീഗാഥാ

൧൦൨.“ദസ പുത്തേ വിജായിത്വാ, അസ്മിം രൂപസമുസ്സയേ;
തതോഹം ദുബ്ബലാ ജിണ്ണാ, ഭിക്ഖുനിം ഉപസങ്കമിം.

൧൦൩.“സാ മേ ധമ്മമദേസേസി, ഖന്ധായതനധാതുയോ;
തസ്സാ ധമ്മം സുണിത്വാന, കേസേ ഛേത്വാന പബ്ബജിം.

൧൦൪.“തസ്സാ മേ സിക്ഖമാനായ, ദിബ്ബചക്ഖു വിസോധിതം;
പുബ്ബേനിവാസം ജാനാമി, യത്ഥ മേ വുസിതം പുരേ.

൧൦൬. “അനിമിത്തഞ്ച ഭാവേമി, ഏകഗ്ഗാ സുസമാഹിതാ;
അനന്തരാവിമോക്ഖാസിം, അനുപാദായ നിബ്ബുതാ.

൧൦൭. “പഞ്ചക്ഖന്ധാ പരിഞ്ഞാതാ, തിട്ഠന്തി ഛിന്നമൂലകാ;
ധി തവത്ഥു ജരേ ജമ്മേ, നത്ഥി ദാനി പുനബ്ഭവോ”തി.

… സോണാ ഥേരീ….

൯. ഭദ്ദാകുണ്ഡലകേസാഥേരീഗാഥാ

൧൦൮. “ലൂനകേസീ പങ്കധരീ, ഏകസാടീ പുരേ ചരിം;
അവജ്ജേ വജ്ജമതിനീ, വജ്ജേ ചാവജ്ജദസ്സിനീ.

൧൦൯. “ദിവാവിഹാരാ നിക്ഖമ്മ, ഗിജ്ഝകൂടമ്ഹി പബ്ബതേ;
അദ്ദസം വിരജം ബുദ്ധം, ഭിക്ഖുസങ്ഘപുരക്ഖതം.

൧൧൦. “നിഹച്ച ജാണും വന്ദിത്വാ, സമ്മുഖാ അഞ്ജലിം അകം;
‘ഏഹി ഭദ്ദേ’തി മം അവച, സാ മേ ആസൂപസമ്പദാ.

൧൧൧. “ചിണ്ണാ അങ്ഗാ ച മഗധാ, വജ്ജീ കാസീ ച കോസലാ;
അനണാ പണ്ണാസവസ്സാനി, രട്ഠപിണ്ഡം അഭുഞ്ജഹം.

൧൧൨. “പുഞ്ഞം വത പസവി ബഹും, സപ്പഞ്ഞോ വതായം ഉപാസകോ;
യോ ഭദ്ദായ ചീവരം അദാസി, വിപ്പമുത്തായ സബ്ബഗന്ഥേഹീ”തി.

… ഭദ്ദാ കുണ്ഡലകേസാ ഥേരീ….

൧൦. പടാചാരാഥേരീഗാഥാ

൧൧൩. “നങ്ഗലേഹി കസം ഖേത്തം, ബീജാനി പവപം ഛമാ;
പുത്തദാരാനി പോസേന്താ, ധനം വിന്ദന്തി മാണവാ.

൧൧൪. “കിമഹം സീലസമ്പന്നാ, സത്ഥുസാസനകാരികാ;
നിബ്ബാനം നാധിഗച്ഛാമി, അകുസീതാ അനുദ്ധതാ.

൧൧൫. “പാദേ പക്ഖാലയിത്വാന, ഉദകേസു കരോമഹം;
പാദോദകഞ്ച ദിസ്വാന, ഥലതോ നിന്നമാഗതം.

൧൧൬. “തതോ ചിത്തം സമാധേസിം, അസ്സം ഭദ്രംവജാനിയം;
തതോ ദീപം ഗഹേത്വാന, വിഹാരം പാവിസിം അഹം;
സേയ്യം ഓലോകയിത്വാന, മഞ്ചകമ്ഹി ഉപാവിസിം.

൧൧൭. “തതോ സൂചിം ഗഹേത്വാന, വട്ടിം ഓകസ്സയാമഹം;
പദീപസ്സേവ നിബ്ബാനം, വിമോക്ഖോ അഹു ചേതസോ”തി.

… പടാചാരാ ഥേരീ….

൧൧. തിംസമത്താഥേരീഗാഥാ

൧൧൮. “‘മുസലാനി ഗഹേത്വാന, ധഞ്ഞം കോട്ടേന്തി മാണവാ [മാനവാ (സീ॰)];
പുത്തദാരാനി പോസേന്താ, ധനം വിന്ദന്തി മാണവാ.

൧൧൮. ‘‘കരോഥ ബുദ്ധസാസനം, യം കത്വാ നാനുതപ്പതി;
ഖിപ്പം പാദാനി ധോവിത്വാ, ഏകമന്തേ നിസീദഥ;
ചേതോസമഥമനുയുഞ്ജഥ, കരോഥ ബുദ്ധസാസനം’.

൧൧൯. ‘‘തസ്സാ താ [തം (സീ॰)] വചനം സുത്വാ, പടാചാരായ സാസനം;
പാദേ പക്ഖാലയിത്വാന, ഏകമന്തം ഉപാവിസും;
ചേതോസമഥമനുയുഞ്ജഥ, അകംസു ബുദ്ധസാസനം.

൧൨൦. ‘‘രത്തിയാ പുരിമേ യാമേ, പുബ്ബജാതിമനുസ്സരും;
രത്തിയാ മജ്ഝിമേ യാമേ, ദിബ്ബചക്ഖും വിസോധയും;
രത്തിയാ പച്ഛിമേ യാമേ, തമോഖന്ധം പദാലയും.

൧൨൧. ‘‘ഉട്ഠായ പാദേ വന്ദിംസു, ‘കതാ തേ അനുസാസനീ;
ഇന്ദംവ ദേവാ തിദസാ, സങ്ഗാമേ അപരാജിതം;
പുരക്ഖത്വാ വിഹസ്സാമ [വിഹരാമ (സീ॰), വിഹരിസ്സാമ (സ്യാ॰)],
തേവിജ്ജാമ്ഹ അനാസവാ’’’തി.

ഇത്ഥം സുദം തിംസമത്താ ഥേരീ ഭിക്ഖുനിയോ പടാചാരായ സന്തികേ അഞ്ഞം ബ്യാകരിംസൂതി.

൧൨. ചന്ദാഥേരീഗാഥാ

൧൨൨. ‘‘ദുഗ്ഗതാഹം പുരേ ആസിം, വിധവാ ച അപുത്തികാ;
വിനാ മിത്തേഹി ഞാതീഹി, ഭത്തചോളസ്സ നാധിഗം.

൧൨൩. ‘‘പത്തം ദണ്ഡഞ്ച ഗണ്ഹിത്വാ, ഭിക്ഖമാനാ കുലാ കുലം;
സീതുണ്ഹേന ച ഡയ്ഹന്തീ, സത്ത വസ്സാനി ചാരിഹം.

൧൨൪. ‘‘ഭിക്ഖുനിം പുന ദിസ്വാന, അന്നപാനസ്സ ലാഭിനിം;
ഉപസങ്കമ്മ അവോചം [അവോചിം (ക॰)], ‘പബ്ബജ്ജം അനഗാരിയം’.

൧൨൫. ‘‘സാ ച മം അനുകമ്പായ, പബ്ബാജേസി പടാചാരാ;
തതോ മം ഓവദിത്വാന, പരമത്ഥേ നിയോജയി.

൧൨൬. ‘‘തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, അകാസിം അനുസാസനിം;
അമോഘോ അയ്യായോവാദോ, തേവിജ്ജാമ്ഹി അനാസവാ’’തി.

… ചന്ദാ ഥേരീ….

പഞ്ചകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൬. ഛക്കനിപാതോ

൧. പഞ്ചസതമത്താഥേരീഗാഥാ

൧൨൭. ‘‘യസ്സ മഗ്ഗം ന ജാനാസി, ആഗതസ്സ ഗതസ്സ വാ;
തം കുതോ ചാഗതം സത്തം [സന്തം (സീ॰), പുത്തം (സ്യാ॰)], ‘മമ പുത്തോ’തി രോദസി.

൧൨൮. ‘‘മഗ്ഗഞ്ച ഖോസ്സ [ഖോ’ഥ (സ്യാ॰ ക॰)] ജാനാസി, ആഗതസ്സ ഗതസ്സ വാ;
ന നം സമനുസോചേസി, ഏവംധമ്മാ ഹി പാണിനോ.

൧൨൯. ‘‘അയാചിതോ തതാഗച്ഛി, നാനുഞ്ഞാതോ [അനനുഞ്ഞാതോ (സീ॰ സ്യാ॰)] ഇതോ ഗതോ;
കുതോചി നൂന ആഗന്ത്വാ, വസിത്വാ കതിപാഹകം;
ഇതോപി അഞ്ഞേന ഗതോ, തതോപഞ്ഞേന ഗച്ഛതി.

൧൩൦. ‘‘പേതോ മനുസ്സരൂപേന, സംസരന്തോ ഗമിസ്സതി;
യഥാഗതോ തഥാ ഗതോ, കാ തത്ഥ പരിദേവനാ’’.

൧൩൧. ‘‘അബ്ബഹീ [അബ്ബുയ്ഹം (സ്യാ॰)] വത മേ സല്ലം, ദുദ്ദസം ഹദയസ്സിതം;
യാ മേ സോകപരേതായ, പുത്തസോകം ബ്യപാനുദി.

൧൩൨. ‘‘സാജ്ജ അബ്ബൂള്ഹസല്ലാഹം, നിച്ഛാതാ പരിനിബ്ബുതാ;
ബുദ്ധം ധമ്മഞ്ച സങ്ഘഞ്ച, ഉപേമി സരണം മുനിം’’.

ഇത്ഥം സുദം പഞ്ചസതമത്താ ഥേരീ ഭിക്ഖുനിയോ...പേ॰....

൨. വാസേട്ഠീഥേരീഗാഥാ

൧൩൩. ‘‘പുത്തസോകേനഹം അട്ടാ, ഖിത്തചിത്താ വിസഞ്ഞിനീ;
നഗ്ഗാ പകിണ്ണകേസീ ച, തേന തേന വിചാരിഹം.

൧൩൪. ‘‘വീഥി [വസിം (സീ॰)] സങ്കാരകൂടേസു, സുസാനേ രഥിയാസു ച;
അചരിം തീണി വസ്സാനി, ഖുപ്പിപാസാസമപ്പിതാ.

൧൩൫. ‘‘അഥദ്ദസാസിം സുഗതം, നഗരം മിഥിലം പതി [ഗതം (ക॰)];
അദന്താനം ദമേതാരം, സമ്ബുദ്ധമകുതോഭയം.

൧൩൬. ‘‘സചിത്തം പടിലദ്ധാന, വന്ദിത്വാന ഉപാവിസിം;
സോ മേ ധമ്മമദേസേസി, അനുകമ്പായ ഗോതമോ.

൧൩൭. ‘‘തസ്സ ധമ്മം സുണിത്വാന, പബ്ബജിം അനഗാരിയം;
യുഞ്ജന്തീ സത്ഥുവചനേ, സച്ഛാകാസിം പദം സിവം.

൧൩൮. ‘‘സബ്ബേ സോകാ സമുച്ഛിന്നാ, പഹീനാ ഏതദന്തികാ;
പരിഞ്ഞാതാ ഹി മേ വത്ഥൂ, യതോ സോകാന സമ്ഭവോ’’തി.

... വാസേട്ഠീ ഥേരീ....

൩. ഖേമാഥേരീഗാഥാ

൧൩൯. “ദഹരാ ത്വം രൂപവതീ, അഹമ്പി ദഹരോ യുവാ;
പഞ്ചങ്ഗികേന തുരിയേന [തൂരേന (ക॰)], ഏഹി ഖേമേ രമാമസേ”.

൧൪൦. “ഇമിനാ പൂതികായേന, ആതുരേന പഭങ്ഗുനാ;
അട്ടിയാമി ഹരായാമി, കാമതണ്ഹാ സമൂഹതാ.

൧൪൧. “സത്തിസൂലൂപമാ കാമാ, ഖന്ധാസം അധികുട്ടനാ;
യം ‘ത്വം കാമരതിം’ ബ്രൂസി, ‘അരതീ’ ദാനി സാ മമ.

൧൪൨. “സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തക.

൧൪൩. “നക്ഖത്താനി നമസ്സന്താ, അഗ്ഗിം പരിചരം വനേ;
യഥാഭുച്ചമജാനന്താ, ബാലാ സുദ്ധിമമഞ്ഞഥ.

൧൪൪. “അഹഞ്ച ഖോ നമസ്സന്തീ, സമ്ബുദ്ധം പുരിസുത്തമം;
പമുത്താ [പരിമുത്താ (സീ॰ സ്യാ॰)] സബ്ബദുക്ഖേഹി,
സത്ഥുസാസനകാരികാ”തി.

… ഖേമാ ഥേരീ….

൯. സുജാതാഥേരീഗാഥാ

൧൪൫. “അലങ്കതാ സുവസനാ, മാലിനീ ചന്ദനോക്ഖിതാ;
സബ്ബാഭരണസഞ്ഛന്നാ, ദാസീഗണപുരക്ഖതാ.

൧൪൬. “അന്നം പാനഞ്ച ആദായ, ഖജ്ജം ഭോജ്ജം അനപ്പകം;
ഗേഹതോ നിക്ഖമിത്വാന, ഉയ്യാനമഭിഹാരയിം.

൧൪൭. “തത്ഥ രമിത്വാ കീളിത്വാ, ആഗച്ഛന്തീ സകം ഘരം;
വിഹാരം ദട്ഠും പാവിസിം, സാകേതേ അഞ്ജനം വനം.

൧൪൮. “ദിസ്വാന ലോകപജ്ജോതം, വന്ദിത്വാന ഉപാവിസിം;
സോ മേ ധമ്മമദേസേസി, അനുകമ്പായ ചക്ഖുമാ.

൧൪൯. “സുത്വാ ച ഖോ മഹേസിസ്സ, സച്ചം സമ്പടിവിജ്ഝഹം;
തത്ഥേവ വിരജം ധമ്മം, ഫുസയിം അമതം പദം.

൧൫൦. “തതോ വിഞ്ഞാതസദ്ധമ്മാ, പബ്ബജിം അനഗാരിയം;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, അമോഘം ബുദ്ധസാസന”ന്തി.

… സുജാതാ ഥേരീ….

൧൦. അനോപമാഥേരീഗാഥാ

൧൫൧. “ഉച്ചേ കുലേ അഹം ജാതാ, ബഹുവിത്തേ മഹദ്ധനേ;
വണ്ണരൂപേന സമ്പന്നാ, ധീതാ മജ്ഝസ്സ [മേഘസ്സ (സീ॰), മേഘിസ്സ (സ്യാ॰)]
അത്രജാ.

൧൫൨. “പത്ഥിതാ രാജപുത്തേഹി, സേട്ഠിപുത്തേഹി ഗിജ്ഝിതാ
[സേട്ഠിപുത്തേഹി ഭിജ്ഝിതാ (സീ॰)];

പിതു മേ പേസയീ ദൂതം, ദേഥ മയ്ഹം അനോപമം.

൧൫൨. “യത്തകം തുലിതാ ഏസാ, തുയ്ഹം ധീതാ അനോപമാ;
തതോ അട്ഠഗുണം ദസ്സം, ഹിരഞ്ഞം രതനാനി ച.

൧൫൩. “സാഹം ദിസ്വാന സമ്ബുദ്ധം, ലോകജേട്ഠം അനുത്തരം;
തസ്സ പാദാനി വന്ദിത്വാ, ഏകമന്തം ഉപാവിസിം.

൧൫൪. “സോ മേ ധമ്മമദേസേസി, അനുകമ്പായ ഗോതമോ;
നിസിന്നാ ആസനേ തസ്മിം, ഫുസയിം തതിയം ഫലം.

൧൫൫. “തതോ കേസാനി ഛേത്വാന, പബ്ബജിം അനഗാരിയം;
അജ്ജ മേ സത്തമീ രത്തി, യതോ തണ്ഹാ വിസോസിതാ”തി.

… അനോപമാ ഥേരീ….

൬. മഹാപജാപതിഗോതമീഥേരീഗാഥാ

൧൫൭. “ബുദ്ധ വീര നമോ ത്യത്ഥു, സബ്ബസത്താനമുത്തമ;
യോ മം ദുക്ഖാ പമോചേസി, അഞ്ഞഞ്ച ബഹുകം ജനം.

൧൫൮. “സബ്ബദുക്ഖം പരിഞ്ഞാതം, ഹേതുതണ്ഹാ വിസോസിതാ;
ഭാവിതോ അട്ഠങ്ഗികോ [അരിയട്ഠങ്ഗികോ (സീ॰ ക॰),
ഭാവിതട്ഠങ്ഗികോ (സ്യാ॰)] മഗ്ഗോ, നിരോധോ ഫുസിതോ മയാ.

൧൫൯. “മാതാ പുത്തോ പിതാ ഭാതാ, അയ്യകാ ച പുരേ അഹും;
യഥാഭുച്ചമജാനന്തീ, സംസരിംഹം അനിബ്ബിസം.

൧൬൦. “ദിട്ഠോ ഹി മേ സോ ഭഗവാ, അന്തിമോയം സമുസ്സയോ;
വിക്ഖീണോ ജാതിസംസാരോ, നത്ഥി ദാനി പുനബ്ഭവോ.

൧൬൧. “ആരദ്ധവീരിയേ പഹിതത്തേ, നിച്ചം ദള്ഹപരക്കമേ;
സമഗ്ഗേ സാവകേ പസ്സേ, ഏസാ ബുദ്ധാന വന്ദനാ.

൧൬൨. “ബഹൂനം [ബഹുന്നം (സീ॰ സ്യാ॰)] വത അത്ഥായ, മായാ ജനയി ഗോതമം;
ബ്യാധിമരണതുന്നാനം, ദുക്ഖക്ഖന്ധം ബ്യപാനുദീ”തി.

… മഹാപജാപതിഗോതമീ ഥേരീ….

൭. ഗുത്താഥേരീഗാഥാ

൧൬൩. “ഗുത്തേ യദത്ഥം പബ്ബജ്ജാ, ഹിത്വാ പുത്തം വസും പിയം;
തമേവ അനുബ്രൂഹേഹി, മാ ചിത്തസ്സ വസം ഗമി.

൧൬൪. “ചിത്തേന വഞ്ചിതാ സത്താ, മാരസ്സ വിസയേ രതാ;
അനേകജാതിസംസാരം, സന്ധാവന്തി അവിദ്ദസൂ.

൧൬൫. “കാമച്ഛന്ദഞ്ച ബ്യാപാദം, സക്കായദിട്ഠിമേവ ച;
സീലബ്ബതപരാമാസം, വിചികിച്ഛഞ്ച പഞ്ചമം.

൧൬൬. ''സംയോജനാനി ഏതാനി, പജഹിത്വാന ഭിക്ഖുനീ;
ഓരമ്ഭാഗമനീയാനി, നയിദം പുനരേഹിസി.

൧൬൭. ''രാഗം മാനം അവിജ്ജഞ്ച, ഉദ്ധച്ചഞ്ച വിവജ്ജിയ;
സംയോജനാനി ഛേത്വാന, ദുക്ഖസ്സന്തം കരിസ്സസി.

൧൬൮. ''ഖേപേത്വാ ജാതിസംസാരം, പരിഞ്ഞായ പുനബ്ഭവം;
ദിട്ഠേവ ധമ്മേ നിച്ഛാതാ, ഉപസന്താ ചരിസ്സതീ''തി.

... ഗുത്താ ഥേരീ....

൮. വിജയാഥേരീഗാഥാ

൧൬൯. ''ചതുക്ഖത്തും പഞ്ചക്ഖത്തും, വിഹാരാ ഉപനിക്ഖമിം;
അലദ്ധാ ചേതസോ സന്തിം, ചിത്തേ അവസവത്തിനീ.

൧൭൦. ''ഭിക്ഖുനിം ഉപസങ്കമ്മ, സക്കച്ചം പരിപുച്ഛഹം;
സാ മേ ധമ്മമദേസേസി, ധാതുആയതനാനി ച.

൧൭൧. ''ചത്താരി അരിയസച്ചാനി, ഇന്ദ്രിയാനി ബലാനി ച;
ബോജ്ഝങ്ഗട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ഉത്തമത്ഥസ്സ പത്തിയാ.

൧൭൨. ''തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, കരോന്തീ അനുസാസനിം;
രത്തിയാ പുരിമേ യാമേ, പുബ്ബജാതിമനുസ്സരിം.

൧൭൩. ''രത്തിയാ മജ്ഝിമേ യാമേ, ദിബ്ബചക്ഖും വിസോധയിം;
രത്തിയാ പച്ഛിമേ യാമേ, തമോഖന്ധം പദാലയിം.

൧൭൪. ''പീതിസുഖേന ച കായം, ഫരിത്വാ വിഹരിം തദാ;
സത്തമിയാ പാദേ പസാരേസിം, തമോഖന്ധം പദാലിയാ''തി.

... വിജയാ ഥേരീ....

ഛക്കനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൭. സത്തകനിപാതോ

൧. ഉത്തരാഥേരീഗാഥാ

൧൭൫. ‘‘മുസലാനി ഗഹേത്വാന, ധഞ്ഞം കോട്ടേന്തി മാണവാ;
പുത്തദാരാനി പോസേന്താ, ധനം വിന്ദന്തി മാണവാ.

൧൭൬. ‘‘ഘടേഥ ബുദ്ധസാസനേ, യം കത്വാ നാനുതപ്പതി;
ഖിപ്പം പാദാനി ധോവിത്വാ, ഏകമന്തം നിസീദഥ.

൧൭൭. ‘‘ചിത്തം ഉപട്ഠപേത്വാന, ഏകഗ്ഗം സുസമാഹിതം;
പച്ചവേക്ഖഥ സങ്ഖാരേ, പരതോ നോ ച അത്തതോ’.

൧൭൮. ‘‘തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, പടാചാരാനുസാസനിം;
പാദേ പക്ഖാലയിത്വാന, ഏകമന്തേ ഉപാവിസിം.

൧൭൯. ‘‘രത്തിയാ പുരിമേ യാമേ, പുബ്ബജാതിമനുസ്സരിം;
രത്തിയാ മജ്ഝിമേ യാമേ, ദിബ്ബചക്ഖും വിസോധയിം.

൧൮൦. ‘‘രത്തിയാ പച്ഛിമേ യാമേ, തമോക്ഖന്ധം പദാലയിം;
തേവിജ്ജാ അഥ വുട്ഠാസിം, കതാ തേ അനുസാസനീ.

൧൮൧. ‘‘സക്കംവ ദേവാ തിദസാ, സങ്ഗാമേ അപരാജിതം;
പുരക്ഖത്വാ വിഹസ്സാമി, തേവിജ്ജാമ്ഹി അനാസവാ’’.

… ഉത്തരാ ഥേരീ….

൨. ചാലാഥേരീഗാഥാ

൧൮൨. ‘‘സതിം ഉപട്ഠപേത്വാന, ഭിക്ഖുനീ ഭാവിതിന്ദ്രിയാ;
പടിവിജ്ഝി പദം സന്തം, സങ്ഖാരൂപസമം സുഖം’’.

൧൮൩. ‘‘കം നു ഉദ്ദിസ്സ മുണ്ഡാസി, സമണീ വിയ ദിസ്സസി;
ന ച രോചേസി പാസണ്ഡേ, കിമിദം ചരസി മോമുഹാ’’.

൧൮൪. ‘‘ഇതോ ബഹിദ്ധാ പാസണ്ഡാ, ദിട്ഠിയോ ഉപനിസ്സിതാ;
ന തേ ധമ്മം വിജാനന്തി, ന തേ ധമ്മസ്സ കോവിദാ.

൧൮൫. ‘‘അത്ഥി സക്യകുലേ ജാതോ, ബുദ്ധോ അപ്പടിപുഗ്ഗലോ;
സോ മേ ധമ്മമദേസേസി, ദിട്ഠീനം സമതിക്കമം.

൧൮൬. ‘‘ദുക്ഖം ദുക്ഖസമുപ്പാദം, ദുക്ഖസ്സ ച അതിക്കമം;
അരിയം ചട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ദുക്ഖൂപസമഗാമിനം.

൧൮൭. ‘‘തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, വിഹരിം സാസനേ രതാ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൧൮൮. ‘‘സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തക’’.

… ചാലാ ഥേരീ….

൨. ഉപചാലാഥേരീഗാഥാ

൧൮൯. “സതിമതീ ചക്ഖുമതീ, ഭിക്ഖുനീ ഭാവിതിന്ദ്രിയാ;
പടിവിജ്ഝിം പദം സന്തം, അകാപുരിസസേവിതം”.

൧൯൦. “കിം നു ജാതിം ന രോചേസി, ജാതോ കാമാനി ഭുഞ്ജതി;
ഭുഞ്ജാഹി കാമരതിയോ, മാഹു പച്ഛാനുതാപിനീ”.

൧൯൧. “ജാതസ്സ മരണം ഹോതി, ഹത്ഥപാദാന ഛേദനം;
വധബന്ധപരിക്ലേസം, ജാതോ ദുക്ഖം നിഗച്ഛതി.

൧൯൨. “അത്ഥി സക്യകുലേ ജാതോ, സമ്ബുദ്ധോ അപരാജിതോ;
സോ മേ ധമ്മമദേസേസി, ജാതിയാ സമതിക്കമം.

൧൯൩. “ദുക്ഖം ദുക്ഖസമുപ്പാദം, ദുക്ഖസ്സ ച അതിക്കമം;
അരിയം ചട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ദുക്ഖൂപസമഗാമിനം.

൧൯൪. “തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, വിഹരിം സാസനേ രതാ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൧൯൫. “സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തക”.

… ഉപചാലാ ഥേരീ….

സത്തകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൮. അട്ഠകനിപാതോ

൧. സീസൂപചാലാഥേരീഗാഥാ

൧൯൬. ‘‘ഭിക്ഖുനീ സീലസമ്പന്നാ, ഇന്ദ്രിയേസു സുസംവുതാ;
അധിഗച്ഛേ പദം സന്തം, അസേചനകമോജവം’’.
൧൯൭. ‘‘താവതിംസാ ച യാമാ ച, തുസിതാ ചാപി ദേവതാ;
നിമ്മാനരതിനോ ദേവാ, യേ ദേവാ വസവത്തിനോ;
തത്ഥ ചിത്തം പണീധേഹി, യത്ഥ തേ വുസിതം പുരേ’’.

൧൯൮. ‘‘താവതിംസാ ച യാമാ ച, തുസിതാ ചാപി ദേവതാ;
നിമ്മാനരതിനോ ദേവാ, യേ ദേവാ വസവത്തിനോ.
൧൯൯. ‘‘കാലം കാലം ഭവാഭവം, സക്കായസ്മിം പുരക്ഖതാ;
അവീതിവത്താ സക്കായം, ജാതിമരണസാരിനോ.
൨൦൦. ‘‘സബ്ബോ ആദീപിതോ ലോകോ, സബ്ബോ ലോകോ പദീപിതോ;
സബ്ബോ പജ്ജലിതോ ലോകോ, സബ്ബോ ലോകോ പകമ്പിതോ.
൨൦൧. ‘‘അകമ്പിയം അതുലിയം, അപുഥുജ്ജനസേവിതം;
ബുദ്ധോ ധമ്മമദേസേസി, തത്ഥ മേ നിരതോ മനോ.
൨൦൨. ‘‘തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, വിഹരിം സാസനേ രതാ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൨൦൩. ‘‘സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തക’’.

… സീസൂപചാലാ ഥേരീ….

അട്ഠകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൯. നവകനിപാതോ

൧. വഡ്ഢമാതുഥേരീഗാഥാ

൨൦൪. “മാ സു തേ വഡ്ഢ ലോകമ്ഹി, വനഥോ ആഹു കുദാചനം;
മാ പുത്തക പുനപ്പുനം, അഹു ദുക്ഖസ്സ ഭാഗിമാ.
൨൦൫. “സുഖഞ്ഹി വഡ്ഢ മുനയോ, അനേജാ ഛിന്നസംസയാ;
സീതിഭൂതാ ദമപ്പത്താ, വിഹരന്തി അനാസവാ.
൨൦൬. “തേഹാനുചിണ്ണം ഇസീഭി, മഗ്ഗം ദസ്സനപത്തിയാ;
ദുക്ഖസ്സന്തകിരിയായ, ത്വം വഡ്ഢ അനുബ്രൂഹയ”.
൨൦൭. “വിസാരദാവ ഭണസി, ഏതമത്ഥം ജനേത്തി മേ;
മഞ്ഞാമി നൂന മാമികേ, വനഥോ തേ ന വിജ്ജതി”.
൨൦൮. “യേ കേചി വഡ്ഢ സങ്ഖാരാ, ഹീനാ ഉക്കട്ഠമജ്ഝിമാ;
അണൂപി അണുമത്തോപി, വനഥോ മേ ന വിജ്ജതി.
൨൦൯. “സബ്ബേ മേ ആസവാ ഖീണാ, അപ്പമത്തസ്സ ഝായതോ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം”.

൨൧൦. “ഉളാരം വത മേ മാതാ, പതോദം സമവസ്സരി;
പരമത്ഥസഞ്ഹിതാ ഗാഥാ, യഥാപി അനുകമ്പികാ.

൨൧൧. “തസ്സാഹം വചനം സുത്വാ, അനുസിട്ഠിം ജനേത്തിയാ;
ധമ്മസംവേഗമാപാദിം, യോഗക്ഖേമസ്സ പത്തിയാ.

൨൧൨. “സോഹം പധാനപഹിതത്തോ, രത്തിന്ദിവമതന്ദിതോ;
മാതരാ ചോദിതോ സന്തോ, അഫുസിം സന്തിമുത്തമം”.

… വഡ്ഢമാതാ ഥേരീ….

നവകനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൦. ഏകാദസനിപാതോ

൧. കിസാഗോതമീഥേരീഗാഥാ

൨൧൩. ''കല്യാണമിത്തതാ മുനിനാ, ലോകം ആദിസ്സ വണ്ണിതാ;
കല്യാണമിത്തേ ഭജമാനോ, അപി ബാലോ പണ്ഡിതോ അസ്സ.

൨൧൪. ''ഭജിതബ്ബാ സപ്പുരിസാ, പഞ്ഞാ തഥാ വഡ്ഢതി ഭജന്താനം;
ഭജമാനോ സപ്പുരിസേ, സബ്ബേഹിപി ദുക്ഖേഹി പമുച്ചേയ്യ.

൨൧൫. ''ദുക്ഖഞ്ച വിജാനേയ്യ, ദുക്ഖസ്സ ച സമുദയം നിരോധം;
അട്ഠങ്ഗികഞ്ച മഗ്ഗം, ചത്താരിപി അരിയസച്ചാനി.

൨൧൬. ''ദുക്ഖോ ഇത്ഥിഭാവോ, അക്ഖാതോ പുരിസദമ്മസാരഥിനാ;
സപത്തികമ്പി ഹി ദുക്ഖം, അപ്പേകച്ചാ സകിം വിജാതായോ.

൨൧൭. ''ഗലകേ അപി കന്തന്തി, സുഖുമാലിനിയോ വിസാനി ഖാദന്തി;
ജനമാരകമജ്ഝഗതാ, ഉഭോപി ബ്യസനാനി അനുഭോന്തി.

൨൧൮. ''ഉപവിജഞ്ഞാ ഗച്ഛന്തീ, അദ്ദസാഹം പതിം മതം;
പന്ഥമ്ഹി വിജായിത്വാന, അപ്പത്താവ സകം ഘരം.

൨൧൯. ''ദ്വേ പുത്താ കാലകതാ, പതീ ച പന്ഥേ മതോ കപണികായ;
മാതാ പിതാ ച ഭാതാ, ഡയ്ഹന്തി ച ഏകചിതകായം.

൨൨൦. ''ഖീണകുലീനേ കപണേ, അനുഭൂതം തേ ദുഖം അപരിമാണം;
അസ്സൂ ച തേ പവത്തം, ബഹൂനി ച ജാതിസഹസ്സാനി.

൨൨൧. ''വസിതാ സുസാനമജ്ഝേ, അഥോപി ഖാദിതാനി പുത്തമംസാനി;
ഹതകുലികാ സബ്ബഗരഹിതാ, മതപതികാ അമതമധിഗച്ഛിം.

൨൨൨. ''ഭാവിതോ മേ മഗ്ഗോ, അരിയോ അട്ഠങ്ഗികോ അമതഗാമീ;
നിബ്ബാനം സച്ഛികതം, ധമ്മാദാസം അവേക്ഖിംഹം [അപേക്ഖിഹം (സീ॰)].

൨൨൩. ''അഹമമ്ഹി കന്തസല്ലാ, ഓഹിതഭാരാ കതഞ്ഹി കരണീയം;
കിസാ ഗോതമീ ഥേരീ, വിമുത്തചിത്താ ഇമം ഭണീ''തി.

... കിസാ ഗോതമീ ഥേരീ....

ഏകാദസനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൧. ദ്വാദസകനിപാതോ

൧. ഉപ്പലവണ്ണാഥേരീഗാഥാ

൨൨൪. “ഉഭോ മാതാ ച ധീതാ ച, മയം ആസും [ആഭും (സീ॰)] സപത്തിയോ;
തസ്സാ മേ അഹു സംവേഗോ, അബ്ഭുതോ ലോമഹംസനോ.

൨൨൫. “ധിരത്ഥു കാമാ അസുചീ, ദുഗ്ഗന്ധാ ബഹുകണ്ടകാ;
യത്ഥ മാതാ ച ധീതാ ച, സഭരിയാ മയം അഹും.

൨൨൬. “കാമേസ്വാദീനവം ദിസ്വാ, നേക്ഖമ്മം ദട്ഠു ഖേമതോ;
സാ പബ്ബജ്ജിം രാജഗഹേ, അഗാരസ്മാനഗാരിയം.

൨൨൭. “പുബ്ബേനിവാസം ജാനാമി, ദിബ്ബചക്ഖും വിസോധിതം;
ചേതോപരിച്ചഞാണഞ്ച, സോതധാതു വിസോധിതാ.

൨൨൮. “ഇദ്ധീപി മേ സച്ഛികതാ, പത്തോ മേ ആസവക്ഖയോ;
ഛളഭിഞ്ഞാ സച്ഛികതാ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൨൨൯. “ഇദ്ധിയാ അഭിനിമ്മിത്വാ, ചതുരസ്സം രഥം അഹം;
ബുദ്ധസ്സ പാദേ വന്ദിത്വാ, ലോകനാഥസ്സ താദിനോ” [സിരീമതോ (സ്യാ॰ ക॰)].

൨൩൦. “സുപുപ്ഫിതഗ്ഗം ഉപഗമ്മ പാദപം, ഏകാ തുവം തിട്ഠസി സാലമൂലേ [രുക്ഖമൂലേ (സ്യാ॰ ക॰)];
ന ചാപി തേ ദുതിയോ അത്ഥി കോചി, ന ത്വം ബാലേ ഭായസി ധുത്തകാനം”.

൨൩൧. “സതം സഹസ്സാനിപി ധുത്തകാനം, സമാഗതാ ഏദിസകാ ഭവേയ്യും;
ലോമം ന ഇഞ്ജേ നപി സമ്പവേധേ, കിം മേ തുവം മാര കരിസ്സസേകോ.

൨൩൨. “ഏസാ അന്തരധായാമി, കുച്ഛിം വാ പവിസാമി തേ;
ഭമുകന്തരേ തിട്ഠാമി, തിട്ഠന്തിം മം ന ദക്ഖസി.

൨൩൩. “ചിത്തമ്ഹി വസീഭൂതാഹം, ഇദ്ധിപാദാ സുഭാവിതാ;
ഛളഭിഞ്ഞാ സച്ഛികതാ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൨൩൪. “സത്തിസൂലൂപമാ കാമാ, ഖന്ധാസം അധികുട്ടനാ;
യം ത്വം ‘കാമരതിം’ ബ്രൂസി, ‘അരതീ’ ദാനി സാ മമ.

൨൩൫. “സബ്ബത്ഥ വിഹതാ നന്ദീ, തമോഖന്ധോ പദാലിതോ;
ഏവം ജാനാഹി പാപിമ, നിഹതോ ത്വമസി അന്തകാ”തി.

… ഉപ്പലവണ്ണാ ഥേരീ….

ദ്വാദസനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൨. സോളസനിപാതോ

൧. പുണ്ണാഥേരീഗാഥാ

൨൩൬. ‘‘ഉദഹാരീ അഹം സീതേ [ഉദകമാഹരിം സീതേ (സീ॰)], സദാ ഉദകമോതരിം;
അയ്യാനം ദണ്ഡഭയഭീതാ, വാചാദോസഭയട്ടിതാ.

൨൩൭. ‘‘കസ്സ ബ്രാഹ്മണ ത്വം ഭീതോ, സദാ ഉദകമോതരി;
വേധമാനേഹി ഗത്തേഹി, സീതം വേദയസേ ഭുസം’’.

൨൩൮. ജാനന്തീ വത മം [ജാനന്തീ ച തുവം (ക॰)] ഭോതി, പുണ്ണികേ പരിപുച്ഛസി;
കരോന്തം കുസലം കമ്മം, രുന്ധന്തം കതപാപകം.

൨൩൯. ‘‘യോ ച വുഡ്ഢോ ദഹരോ വാ, പാപകമ്മം പകുബ്ബതി;
ദകാഭിസേചനാ സോപി, പാപകമ്മാ പമുച്ചതി’’.

൨൪൦. ‘‘കോ നു തേ ഇദമക്ഖാസി, അജാനന്തസ്സ അജാനകോ;
ദകാഭിസേചനാ നാമ, പാപകമ്മാ പമുച്ചതി.

൨൪൧. ‘‘സഗ്ഗം നൂന ഗമിസ്സന്തി, സബ്ബേ മണ്ഡൂകകച്ഛപാ;
നാഗാ [നക്കാ (സീ॰)] ച സുസുമാരാ ച, യേ ചഞ്ഞേ ഉദകേ ചരാ.

൨൪൨. ‘‘ഓരബ്ഭികാ സൂകരികാ, മച്ഛികാ മിഗബന്ധകാ;
ചോരാ ച വജ്ഝഘാതാ ച, യേ ചഞ്ഞേ പാപകമ്മിനോ;
ദകാഭിസേചനാ തേപി, പാപകമ്മാ പമുച്ചരേ.

൨൪൩. ‘‘സചേ ഇമാ നദിയോ തേ, പാപം പുബ്ബേ കതം വഹും;
പുഞ്ഞമ്പിമാ വഹേയ്യും തേ, തേന ത്വം പരിബാഹിരോ.

൨൪൪. ‘‘യസ്സ ബ്രാഹ്മണ ത്വം ഭീതോ, സദാ ഉദകമോതരി;
തമേവ ബ്രഹ്മേ മാ കാസി, മാ തേ സീതം ഛവിം ഹനേ’’.

൨൪൫. ‘‘കുമ്മഗ്ഗപടിപന്നം മം, അരിയമഗ്ഗം സമാനയി;
ദകാഭിസേചനാ ഭോതി, ഇമം സാടം ദദാമി തേ’’.

൨൪൬. ‘‘തുയ്ഹേവ സാടകോ ഹോതു, നാഹമിച്ഛാമി സാടകം;
സചേ ഭായസി ദുക്ഖസ്സ, സചേ തേ ദുക്ഖമപ്പിയം.

൨൪൭. ‘‘മാകാസി പാപകം കമ്മം, ആവി വാ യദി വാ രഹോ;
സചേ ച പാപകം കമ്മം, കരിസ്സസി കരോസി വാ.

൨൪൮. ‘‘ന തേ ദുക്ഖാ പമുത്യത്ഥി, ഉപേച്ചാപി [ഉപ്പച്ചാപി (അട്ഠ॰ പാഠന്തരം)] പലായതോ;
സചേ ഭായസി ദുക്ഖസ്സ, സചേ തേ ദുക്ഖമപ്പിയം.

൨൪൯. ‘‘ഉപേഹി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മം സങ്ഘഞ്ച താദിനം;
സമാദിയാഹി സീലാനി, തം തേ അത്ഥായ ഹേഹിതി’’.

ഫ൫“ഉപേമി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മം സങ്ഘഞ്ച താദിനം;
സമാദിയാമി സീലാനി, തം മേ അത്ഥായ ഹേഹിതി.

ഫ൫‘‘ബ്രഹ്മബന്ധു പുരേ ആസിം, അജ്ജമ്ഹി സച്ചബ്രാഹ്മണോ;
തേവിജ്ജോ വേദസമ്പന്നോ, സോത്തിയോ ചമ്ഹി ന്ഹാതകോ’’തി.

... പുണ്ണാ ഥേരീ....

സോളസനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൩. വീസതിനിപാതോ

൧. അമ്ബപാലീഥേരീഗാഥാ

൨൫൨. “കാളകാ ഭമരവണ്ണസാദിസാ, വേല്ലിതഗ്ഗാ മമ മുദ്ധജാ അഹും;
തേ ജരായ സാണവാകസാദിസാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൩. “വാസിതോവ സുരഭീ കരണ്ഡകോ, പുപ്ഫപൂര മമ ഉത്തമങ്ഗജോ [ഉത്തമങ്ഗഭൂതോ (ക॰)].

തം ജരായഥ സലോമഗന്ധികം, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൪. “കാനനംവ സഹിതം സുരോപിതം, കോച്ഛസൂചിവിചിതഗ്ഗസോഭിതം;
തം ജരായ വിരലം തഹിം തഹിം, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൫. “കണ്ഹഖന്ധകസുവണ്ണമണ്ഡിതം, സോഭതേ സുവേണീഹിലങ്കതം;
തം ജരായ ഖലിതം സിരം കതം, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൬. “ചിത്തകാരസുകതാവ ലേഖികാ, സോഭരേ സു ഭമുകാ പുരേ മമ;
താ ജരായ വലിഭിപ്പലമ്ബിതാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൭. “ഭസ്സരാ സുരുചിരാ യഥാ മണീ, നേത്തഹേസുമഭിനീലമായതാ;
തേ ജരായഭിഹതാ ന സോഭരേ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൮. “സണ്ഹതുങ്ഗസദിസീ ച നാസികാ, സോഭതേ സു അഭിയോബ്ബനം പതി;
സാ ജരായ ഉപകൂലിതാ വിയ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൫൯. “കങ്കണം വ സുകതം സുനിട്ഠിതം, സോഭരേ സു മമ കണ്ണപാളിയോ;
താ ജരായ വലിഭിപ്പലമ്ബിതാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൦. “പത്തലീമകുലവണ്ണസാദിസാ, സോഭരേ സു ദന്താ പുരേ മമ;
തേ ജരായ ഖണ്ഡിതാ ചാസിതാ [പീതകാ (സീ॰)], സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൧. “കാനനമ്ഹി വനസണ്ഡചാരിനീ, കോകിലാവ മധുരം നികൂജിഹം;
തം ജരായ ഖലിതം തഹിം തഹിം, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൨. “സണ്ഹകമ്ബുരിവ സുപ്പമജ്ജിതാ, സോഭതേ സു ഗീവാ പുരേ മമ;
സാ ജരായ ഭഗ്ഗാ [ഭഞ്ജിതാ (?)] വിനാമിതാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൩. “വട്ടപലിഘസദിസോപമാ ഉഭോ, സോഭരേ സു ബാഹാ പുരേ മമ;
താ ജരായ യഥ പാടലിബ്ബലിതാ [യഥാ പാടലിപ്പലിതാ (സീ॰ സ്യാ॰ ക॰)], സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൪. “സണ്ഹമുദ്ദികസുവണ്ണമണ്ഡിതാ, സോഭരേ സു ഹത്ഥാ പുരേ മമ;
തേ ജരായ യഥാ മൂലമൂലികാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൫. “പീനവട്ടസഹിതുഗ്ഗതാ ഉഭോ, സോഭരേ [സോഭതേ (അട്ഠ॰)] സു ഥനകാ പുരേ മമ;

ഥേവികീവ ലമ്ബന്തി നോദകാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൬. “കഞ്ചനസ്സഫലകംവ സമ്മട്ഠം, സോഭതേ സു കായോ പുരേ മമ;
സോ വലീഹി സുഖുമാഹി ഓതതോ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൭. “നാഗഭോഗസദിസോപമാ ഉഭോ, സോഭരേ സു ഊരൂ പുരേ മമ;
തേ ജരായ യഥാ വേളുനാളിയോ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൮. “സണ്ഹനൂപുരസുവണ്ണമണ്ഡിതാ , സോഭരേ സു ജങ്ഘാ പുരേ മമ;
താ ജരായ തിലദണ്ഡകാരിവ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൬൯. “തൂലപുണ്ണസദിസോപമാ ഉഭോ, സോഭരേ സു പാദാ പുരേ മമ;
തേ ജരായ ഫുടിതാ വലീമതാ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ.

൨൭൦. “ഏദിസോ അഹു അയം സമുസ്സയോ, ജജ്ജരോ ബഹുദുക്ഖാനമാലയോ;
സോപലേപപതിതോ ജരാഘരോ, സച്ചവാദിവചനം അനഞ്ഞഥാ”.

... അമ്ബപാലീ ഥേരീ....

൨. രോഹിനീഥേരീഗാഥാ

൨൭൧. “‘സമണാ’തി ഭോതി സുപി [ഭോതി ത്വം സയസി (സീ॰), ഭോതി മം വിപസ്സി (സ്യാ॰)], ‘സമണാ’തി പബുജ്ഝസി [പടിബുജ്ഝസി (സീ॰ സ്യാ॰)];
സമണാനേവ [സമണാനമേവ (സീ॰ സ്യാ॰)] കിത്തേസി, സമണീ നൂന [സമണീ നു (ക॰)] ഭവിസ്സസി.

൨൭൨. “വിപുലം അന്നഞ്ച പാനഞ്ച, സമണാനം പവേച്ഛസി [പയച്ഛസി (സീ॰)];
രോഹിനീ ദാനി പുച്ഛാമി, കേന തേ സമണാ പിയാ.

൨൭൩. “അകമ്മകാമാ അലസാ, പരദത്തൂപജീവിനോ;
ആസംസുകാ സാദുകാമാ, കേന തേ സമണാ പിയാ”.

൨൭൪. “ചിരസ്സം വത മം താത, സമണാനം പരിപുച്ഛസി;
തേസം തേ കിത്തയിസ്സാമി, പഞ്ഞാസീലപരക്കമം.

൨൭൫. “കമ്മകാമാ അനലസാ, കമ്മസേട്ഠസ്സ കാരകാ;
രാഗം ദോസം പജഹന്തി, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൭൬. “തീണി പാപസ്സ മൂലാനി, ധുനന്ത്ന്തി സുചികാരിനോ;
സബ്ബം പാപം പഹീനേസം, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൭൭. “കായകമ്മം സുചി നേസം, വചീകമ്മഞ്ച താദിസം;
മനോകമ്മം സുചി നേസം, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൭൮. “വിമലാ സങ്ഖമുത്താവ, സുദ്ധാ സന്തരബാഹിരാ;
പുണ്ണാ സുക്കാന ധമ്മാനം [സുക്കേഹി ധമ്മേഹി (സീ॰ സ്യാ॰ അട്ഠ॰)], തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൭൯. “ബഹുസ്സുതാ ധമ്മധരാ, അരിയാ ധമ്മജീവിനോ;
അത്ഥം ധമ്മഞ്ച ദേസേന്തി, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൦. “ബഹുസ്സുതാ ധമ്മധരാ, അരിയാ ധമ്മജീവിനോ;
ഏകഗ്ഗചിത്താ സതിമന്തോ, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൧. “ദൂരങ്ഗമാ സതിമന്തോ, മന്തഭാണീ അനുദ്ധതാ;
ദുക്ഖസ്സന്തം പജാനന്തി, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൨. “യസ്മാ ഗാമാ പക്കമന്തി, ന വിലോകേന്തി കിഞ്ചനം;
അനപേക്ഖാവ ഗച്ഛന്തി, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൩. “ന തേസം കോട്ഠേ ഓപേന്തി, ന കുമ്ഭിം ന ഖളോപിയം;
പരിനിട്ഠിതമേസാനാ, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൪. “ന തേ ഹിരഞ്ഞം ഗണ്ഹന്തി, ന സുവണ്ണം ന രൂപിയം;
പച്ചുപ്പന്നേന യാപേന്തി, തേന മേ സമണാ പിയാ.

൨൮൫. “നാനാകുലാ പബ്ബജിതാ, നാനാജനപദേഹി ച;
അഞ്ഞമഞ്ഞം പിയായന്തി [പിഹയന്തി (ക॰)], തേന മേ സമണാ പിയാ”.

൨൮൬. “അത്ഥായ വത നോ ഭോതി, കുലേ ജാതാസി രോഹിനീ;
സദ്ധാ ബുദ്ധേ ച ധമ്മേ ച, സങ്ഘേ ച തിബ്ബഗാരവാ.

൨൮൭. “തുവം ഹേതം പജാനാസി, പുഞ്ഞക്ഖേത്തം അനുത്തരം;
അമ്ഹമ്പി ഏതേ സമണാ, പടിഗണ്ഹന്തി ദക്ഖിണം”.

൨൮൮. “പതിട്ഠിതോ ഹേത്ഥ യഞ്ഞോ, വിപുലോ നോ ഭവിസ്സതി;
സചേ ഭായസി ദുക്ഖസ്സ, സചേ തേ ദുക്ഖമപ്പിയം.

൨൮൯. “ഉപേഹി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മം സങ്ഘഞ്ച താദിനം;
സമാദിയാഹി സീലാനി, തം തേ അത്ഥായ ഹേഹിതി”.

൨൯൦. “ഉപേമി സരണം ബുദ്ധം, ധമ്മം സങ്ഘഞ്ച താദിനം;
സമാദിയാമി സീലാനി, തം മേ അത്ഥായ ഹേഹിതി.

൨൯൧. “ബ്രഹ്മബന്ധു പുരേ ആസിം, സോ ഇദാനിമ്ഹി ബ്രാഹ്മണോ;
തേവിജ്ജോ സോത്തിയോ ചമ്ഹി, വേദഗൂ ചമ്ഹി ന്ഹാതകോ”.

… രോഹിനീ ഥേരീ….

൩. ചാപാഥേരീഗാഥാ

൨൯൨. “ലട്ഠിഹത്ഥോ പുരേ ആസി, സോ ദാനി മിഗലുദ്ദകോ;
ആസായ പലിപാ ഘോരാ, നാസക്ഖി പാരമേതവേ.

൨൯൩. “സുമത്തം മം മഞ്ഞമാനാ, ചാപാ പുത്തമതോസയി;
ചാപായ ബന്ധനം ഛേത്വാ, പബ്ബജിസ്സം പുനോപഹം.

൨൯൪. “മാ മേ കുജ്ഝി മഹാവീര, മാ മേ കുജ്ഝി മഹാമുനി;
ന ഹി കോധപരേതസ്സ, സുദ്ധി അത്ഥി കുതോ തപോ.

൨൯൫. “പക്കമിസ്സഞ്ച നാളാതോ, കോധ നാളായ വച്ഛതി;
ബന്ധന്തീ ഇത്ഥിരൂപേന, സമണേ ധമ്മജീവിനോ” [ധമ്മജീവിനേ (ക॰)].

൨൯൬. “ഏഹി കാള നിവത്തസ്സു, ഭുഞ്ജ കാമേ യഥാ പുരേ;
അഹഞ്ച തേ വസീകതാ, യേ ച മേ സന്തി ഞാതകാ”.

൨൯൭. “ഏത്തോ ചാപേ ചതുബ്ഭാഗം, യഥാ ഭാസസി ത്വഞ്ച മേ;
തയി രത്തസ്സ പോസസ്സ, ഉളാരം വത തം സിയാ”.

൨൯൮. “കാളങ്ഗിനിംവ തക്കാരിം, പുപ്ഫിതം ഗിരിമുദ്ധനി;
ഫുല്ലം ദാലിമലട്ഠിംവ, അന്തോദീപേവ പാടലിം.

൨൯൯. “ഹരിചന്ദനലിത്തങ്ഗിം, കാസികുത്തമധാരിനിം;
തം മം രൂപവതിം സന്തിം, കസ്സ ഓഹായ ഗച്ഛസി”.

൩൦൦. “സാകുന്തികോവ സകുണിം [സകുണം (സ്യാ॰)], യഥാ ബന്ധിതുമിച്ഛതി;
ആഹരിമേന രൂപേന, ന മം ത്വം ബാധയിസ്സസി”.

൩൦൧. “ഇമഞ്ച മേ പുത്തഫലം, കാള ഉപ്പാദിതം തയാ;
തം മം പുത്തവതിം സന്തിം, കസ്സ ഓഹായ ഗച്ഛസി”.

൩൦൨. “ജഹന്തി പുത്തേ സപ്പഞ്ഞാ, തതോ ഞാതീ തതോ ധനം;
പബ്ബജന്തി മഹാവീരാ, നാഗോ ഛേത്വാവ ബന്ധനം”.

൩൦൩. “ഇദാനി തേ ഇമം പുത്തം, ദണ്ഡേന ഛുരികായ വാ;
ഭൂമിയം വാ നിസുമ്ഭിസ്സം [നിസുമ്ഭേയ്യം (സീ॰)], പുത്തസോകാ ന
ഗച്ഛസി”.

൩൦൪. “സചേ പുത്തം സിങ്ഗാലാനം, കുക്കുരാനം പദാഹിസി;
ന മം പുത്തകത്തേ ജമ്മി, പുനരാവത്തയിസ്സസി”.

൩൦൫. “ഹന്ദ ഖോ ദാനി ഭദ്ദന്തേ, കുഹിം കാള ഗമിസ്സസി;
കതമം ഗാമനിഗമം, നഗരം രാജധാനിയോ”.

൩൦൬. “അഹുമ്ഹ പുബ്ബേ ഗണിനോ, അസ്സമണാ സമണമാനിനോ;
ഗാമേന ഗാമം വിചരിമ്ഹ, നഗരേ രാജധാനിയോ.

൩൦൭. “ഏസോ ഹി ഭഗവാ ബുദ്ധോ, നദിം നേരഞ്ജരം പതി;
സബ്ബദുക്ഖപ്പഹാനായ, ധമ്മം ദേസേതി പാണിനം;
തസ്സാഹം സന്തികം ഗച്ഛം, സോ മേ സത്ഥാ ഭവിസ്സതി”.

൩൦൮. “വന്ദനം ദാനി വജ്ജാസി, ലോകനാഥം അനുത്തരം;
പദക്ഖിണഞ്ച കത്വാന, ആദിസേയ്യാസി ദക്ഖിണം”.

൩൦൯. “ഏതം ഖോ ലബ്ഭമമ്ഹേഹി, യഥാ ഭാസസി ത്വഞ്ച മേ;
വന്ദനം ദാനി തേ വജ്ജം, ലോകനാഥം അനുത്തരം;
പദക്ഖിണഞ്ച കത്വാന, ആദിസിസ്സാമി ദക്ഖിണം”.

൩൧൦. തതോ ച കാളോ പക്കാമി, നദിം നേരഞ്ജരം പതി;
സോ അദ്ദസാസി സമ്ബുദ്ധം, ദേസേന്തം അമതം പദം.

൩൧൧. ദുക്ഖം ദുക്ഖസമുപ്പാദം, ദുക്ഖസ്സ ച അതിക്കമം;
അരിയം ചട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ദുക്ഖൂപസമഗാമിനം.

൩൧൨. തസ്സ പാദാനി വന്ദിത്വാ, കത്വാന നം [കത്വാനഹം (സീ॰)] പദക്ഖിണം;
ചാപായ ആദിസിത്വാന, പബ്ബജിം അനഗാരിയം;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

… ചാപാ ഥേരീ….

൪. സുന്ദരീഥേരീഗാഥാ

൩൧൩. ‘‘പേതാനി ഭോതി പുത്താനി, ഖാദമാനാ തുവം പുരേ;
തുവം ദിവാ ച രത്തോ ച, അതീവ പരിതപ്പസി.

൩൧൪. ‘‘സാജ്ജ സബ്ബാനി ഖാദിത്വാ, സതപുത്താനി [സത്ത പുത്താനി (സ്യാ॰)] ബ്രാഹ്മണീ;
വാസേട്ഠി കേന വണ്ണേന, ന ബാള്ഹം പരിതപ്പസി’’.

൩൧൫. ‘‘ബഹൂനി പുത്തസതാനി, ഞാതിസങ്ഘസതാനി ച;
ഖാദിതാനി അതീതംസേ, മമ തുയ്ഹഞ്ച ബ്രാഹ്മണ.

൩൧൬. ‘‘സാഹം നിസ്സരണം ഞത്വാ, ജാതിയാ മരണസ്സ ച;
ന സോചാമി ന രോദാമി, ന ചാപി പരിതപ്പയിം’’.

൩൧൭. ‘‘അബ്ഭുതം വത വാസേട്ഠി, വാചം ഭാസസി ഏദിസിം;
കസ്സ ത്വം ധമ്മമഞ്ഞായ, ഗിരം [ഥിരം (സീ॰)] ഭാസസി ഏദിസിം’’.

൩൧൮. ‘‘ഏസ ബ്രാഹ്മണ സമ്ബുദ്ധോ, നഗരം മിഥിലം പതി;
സബ്ബദുക്ഖപ്പഹാനായ, ധമ്മം ദേസേസി പാണിനം.

൩൧൯. ‘‘തസ്സ ബ്രഹ്മേ [ബ്രാഹ്മണ (സീ॰ സ്യാ॰)] അരഹതോ, ധമ്മം സുത്വാ നിരൂപധിം;
തത്ഥ വിഞ്ഞാതസദ്ധമ്മാ, പുത്തസോകം ബ്യപാനുദിം’’.

൩൨൦. ‘‘സോ അഹമ്പി ഗമിസ്സാമി, നഗരം മിഥിലം പതി;
അപ്പേവ മം സോ ഭഗവാ, സബ്ബദുക്ഖാ പമോചയേ’’.

൩൨൧. അദ്ദസ ബ്രാഹ്മണോ ബുദ്ധം, വിപ്പമുത്തം നിരൂപധിം;
സ്വസ്സ ധമ്മമദേസേസി, മുനി ദുക്ഖസ്സ പാരഗൂ.

൩൨൨. ദുക്ഖം ദുക്ഖസമുപ്പാദം, ദുക്ഖസ്സ ച അതിക്കമം;
അരിയം ചട്ഠങ്ഗികം മഗ്ഗം, ദുക്ഖൂപസമഗാമിനം.

൩൨൩. തത്ഥ വിഞ്ഞാതസദ്ധമ്മോ, പബ്ബജ്ജം സമരോചയി;
സുജാതോ തീഹി രത്തീഹി, തിസ്സോ വിജ്ജാ അഫസ്സയി.

൩൨൪. ‘‘ഏഹി സാരഥി ഗച്ഛാഹി, രഥം നിയ്യാദയാഹിമം;
ആരോഗ്യം ബ്രാഹ്മണിം വജ്ജ [വജ്ജാ (സീ॰)], ‘പബ്ബജി [പബ്ബജിതോ (സീ॰)] ദാനി ബ്രാഹ്മണോ;
സുജാതോ തീഹി രത്തീഹി, തിസ്സോ വിജ്ജാ അഫസ്സയി’’’.

൩൨൫. തതോ ച രഥമാദായ, സഹസ്സഞ്ചാപി സാരഥി;
ആരോഗ്യം ബ്രാഹ്മണിവോച, ‘‘പബ്ബജി ദാനി ബ്രാഹ്മണോ;

സുജാതോ തീഹി രത്തീഹി, തിസ്സോ വിജ്ജാ അഫസ്സയി’’.

൩൨൬. ‘‘ഏതഞ്ചാഹം അസ്സരഥം, സഹസ്സഞ്ചാപി സാരഥി;
തേവിജ്ജം ബ്രാഹ്മണം സുത്വാ [ഞത്വാ (സീ॰)], പുണ്ണപത്തം ദദാമി തേ’’.

൩൨൭. ‘‘തുയ്ഹേവ ഹോതുസ്സരഥോ, സഹസ്സഞ്ചാപി ബ്രാഹ്മണി;
അഹമ്പി പബ്ബജിസ്സാമി, വരപഞ്ഞസ്സ സന്തികേ’’.

൩൨൮. ‘‘ഹത്ഥീ ഗവസ്സം മണികുണ്ഡലഞ്ച, ഫീതഞ്ചിമം ഗഹവിഭവം പഹായ;
പിതാ പബ്ബജിതോ തുയ്ഹം, ഭുഞ്ജ ഭോഗാനി സുന്ദരി; തുവം
ദായാദികാ കുലേ’’.

൩൨൯. ‘‘ഹത്ഥീ ഗവസ്സം മണികുണ്ഡലഞ്ച, രമ്മം ചിമം ഗഹവിഭവം പഹായ;
പിതാ പബ്ബജിതോ മയ്ഹം, പുത്തസോകേന അട്ടിതോ;

അഹമ്പി പബ്ബജിസ്സാമി, ഭാതുസോകേന അട്ടിതാ’’.

൩൩൦. ‘‘സോ തേ ഇജ്ഝതു സങ്കപ്പോ, യം ത്വം പത്ഥേസി സുന്ദരീ;
ഉത്തിട്ഠപിണ്ഡോ ഉഞ്ഛോ ച, പംസുകൂലഞ്ച ചീവരം;
ഏതാനി അഭിസമ്ഭോന്തീ, പരലോകേ അനാസവാ’’.

൩൩൧. ‘‘സിക്ഖമാനായ മേ അയ്യേ, ദിബ്ബചക്ഖു വിസോധിതം;
പുബ്ബേനിവാസം ജാനാമി, യത്ഥ മേ വുസിതം പുരേ.

൩൩൨. ‘‘തുവം നിസ്സായ കല്യാണി, ഥേരീ സങ്ഘസ്സ സോഭനേ;
തിസ്സോ വിജ്ജാ അനുപ്പത്താ, കതം ബുദ്ധസ്സ സാസനം.

൩൩൩. ‘‘അനുജാനാഹി മേ അയ്യേ, ഇച്ഛേ സാവത്ഥി ഗന്തവേ;
സീഹനാദം നദിസ്സാമി, ബുദ്ധസേട്ഠസ്സ സന്തികേ’’.

൩൩൪. ‘‘പസ്സ സുന്ദരി സത്ഥാരം, ഹേമവണ്ണം ഹരിത്തചം;
അദന്താനം ദമേതാരം, സമ്ബുദ്ധമകുതോഭയം’’.

൩൩൫. ‘‘പസ്സ സുന്ദരിമായന്തിം, വിപ്പമുത്തം നിരൂപധിം;
വീതരാഗം വിസംയുത്തം, കതകിച്ചമനാസവം.

൩൩൬. ‘‘ബാരാണസീതോ നിക്ഖമ്മ, തവ സന്തികമാഗതാ;
സാവികാ തേ മഹാവീര, പാദേ വന്ദതി സുന്ദരീ’’.

൩൩൭. ‘‘തുവം ബുദ്ധോ തുവം സത്ഥാ, തുയ്ഹം ധീതാമ്ഹി ബ്രാഹ്മണ;
ഓരസാ മുഖതോ ജാതാ, കതകിച്ചാ അനാസവാ’’.

൩൩൮. ‘‘തസ്സാ തേ സ്വാഗതം ഭദ്ദേ, തതോ [അഥോ (ക॰)] തേ അദുരാഗതം;
ഏവഞ്ഹി ദന്താ ആയന്തി, സത്ഥു പാദാനി വന്ദികാ;
വീതരാഗാ വിസംയുത്താ, കതകിച്ചാ അനാസവാ’’.

… സുന്ദരീ ഥേരീ….

൭. സുഭാകമ്മാരധീതുഥേരീഗാഥാ

൩൩൯. ‘‘ദഹരാഹം സുദ്ധവസനാ, യം പുരേ ധമ്മമസ്സുണിം;
തസ്സാ മേ അപ്പമത്തായ, സച്ചാഭിസമയോ അഹു.

൩൪൧. “തതോഹം സബ്ബകാമേസു, ഭുസം അരതിമജ്ഝഗം;
സക്കായസ്മിം ഭയം ദിസ്വാ, നേക്ഖമ്മമേവ [നേക്ഖമ്മഞ്ഞേവ (സീ॰), നേക്ഖമ്മസ്സേവ (സ്യാ॰)] പീഹയേ.

൩൪൨. “ഹിത്വാനഹം ഞാതിഗണം, ദാസകമ്മകരാനി ച;
ഗാമഖേത്താനി ഫീതാനി, രമണീയേ പമോദിതേ.

൩൪൩. “പഹായഹം പബ്ബജിതാ, സാപതേയ്യമനപ്പകം;
ഏവം സദ്ധായ നിക്ഖമ്മ, സദ്ധമ്മേ സുപ്പവേദിതേ.

൩൪൪. “നേതം [ന മേതം (സീ॰ സ്യാ॰)] അസ്സ പതിരൂപം, ആകിഞ്ചഞ്ഞഞ്ഹി പത്ഥയേ;
യോ [യാ (സ്യാ॰)] ജാതരൂപം രജതം, ഛഡ്ഡേത്വാ [ഥപേത്വാ (ക॰)] പുനരാഗമേ [പുനരാഗഹേ (ക॰)].

൩൪൫. “രജതം ജാതരൂപം വാ, ന ബോധായ ന സന്തിയാ;
നേതം സമണസാരുപ്പം, ന ഏതം അരിയദ്ധനം.

൩൪൬. “ലോഭനം മദനഞ്ചേതം, മോഹനം രജവഡ്ഢനം;
സാസങ്കം ബഹുആയാസം, നത്ഥി ചേത്ഥ ധുവം ഠിതി.

൩൪൭. “എത്ഥ രത്താ പമത്താ ച, സങ്കിലിട്ഠമനാ നരാ;
അഞ്ഞമഞ്ഞേന ബ്യാരുദ്ധാ, പുഥു കുബ്ബന്തി മേധഗം.

൩൪൮. “വധോ ബന്ധോ പരിക്ലേസോ, ജാനി സോകപരിദ്ദവോ;
കാമേസു അധിപന്നാനം, ദിസ്സതേ ബ്യസനം ബഹും.

൩൪൯. “തം മം ഞാതീ അമിത്താവ, കിം വോ കാമേസു യുഞ്ജഥ;
ജാനാഥ മം പബ്ബജിതം, കാമേസു ഭയദസ്സിനിം.

൩൫൦. “ന ഹിരഞ്ഞസുവണ്ണേന, പരിക്ഖീയന്തി ആസവാ;
അമിത്താ വധകാ കാമാ, സപത്താ സല്ലബന്ധനാ.

൩൫൧. “തം മം ഞാതീ അമിത്താവ, കിം വോ കാമേസു യുഞ്ജഥ;
ജാനാഥ മം പബ്ബജിതം, മുണ്ഡം സങ്ഘാടിപാരുതം.

൩൫൨. “ഉത്തിട്ഠപിണ്ഡോ ഉഞ്ഛോ ച, പംസുകൂലഞ്ച ചീവരം;
ഏതം ഖോ മമ സാരുപ്പം, അനഗാരൂപനിസ്സയോ.

൩൫൩. “വന്താ മഹേസീഹി കാമാ, യേ ദിബ്ബാ യേ ച മാനുസാ;
ഖേമട്ഠാനേ വിമുത്താ തേ, പത്താ തേ അചലം സുഖം.

൩൫൪. “നാഹം കാമേഹി സങ്ഗച്ഛിം, യേസു താണം ന വിജ്ജതി;
അമിത്താ വധകാ കാമാ, അഗ്ഗിക്ഖന്ധൂപമാ ദുഖാ.

൩൫൫. “പരിപന്ഥോ ഏസ ഭയോ, സവിഘാതോ സകണ്ടകോ;
ഗേധോ സുവിസമോ ചേസോ [ലേപോ (സീ॰)], മഹന്തോ മോഹനാമുഖോ.

൩൫൬. “ഉപസഗ്ഗോ ഭീമരൂപോ, കാമാ സപ്പസിരൂപമാ;
യേ ബാലാ അഭിനന്ദന്തി, അന്ധഭൂതാ പുഥുജ്ജനാ.

൩൫൬. “കാമപങ്കേന സത്താ ഹി, ബഹൂ ലോകേ അവിദ്ദസൂ;
പരിയന്തം ന ജാനന്തി, ജാതിയാ മരണസ്സ ച.

൩൫൭. “ദുഗ്ഗതിഗമനം മഗ്ഗം, മനുസ്സാ കാമഹേതുകം;
ബഹും വേ പടിപജ്ജന്തി, അത്തനോ രോഗമാവഹം.

൩൫൮. “ഏവം അമിത്തജനനാ, താപനാ സംകിലേസികാ;
ലോകാമിസാ ബന്ധനീയാ, കാമാ മരണബന്ധനാ [ചരണബന്ധനാ (സീ॰)].

൩൫൯. “ഉമ്മാദനാ ഉല്ലപനാ, കാമാ ചിത്തപ്പമദ്ദിനോ;
സത്താനം സങ്കിലേസായ, ഖിപ്പം [ഖിപം (സീ॰)] മാരേന ഓഡ്ഡിതം.

൩൬൦. “അനന്താദീനവാ കാമാ, ബഹുദുക്ഖാ മഹാവിസാ;
അപ്പസ്സാദാ രണകരാ, സുക്കപക്ഖവിസോസനാ [വിസോസകാ (സീ॰)].

൩൬൧. “സാഹം ഏതാദിസം കത്വാ, ബ്യസനം കാമഹേതുകം;
ന തം പച്ചാഗമിസ്സാമി, നിബ്ബാനാഭിരതാ സദാ.

൩൬൨. “രണം കരിത്വാ [തരിത്വാ (സീ॰)] കാമാനം, സീതിഭാവാഭികങ്ഖിനീ;
അപ്പമത്താ വിഹസ്സാമി, സബ്ബസംയോജനക്ഖയേ.

൩൬൩. “അസോകം വിരജം ഖേമം, അരിയട്ഠങ്ഗികം ഉജും;
തം മഗ്ഗം അനുഗച്ഛാമി, യേന തിണ്ണാ മഹേസിനോ”.

൩൬൪. ഇമം പസ്സഥ ധമ്മട്ഠം, സുഭം കമ്മാരധീതരം;
അനേജം ഉപസമ്പജ്ജ, രുക്ഖമൂലമ്ഹി ഝായതി.

൩൬൫. അജ്ജട്ഠമീ പബ്ബജിതാ, സദ്ധാ സദ്ധമ്മസോഭനാ;
വിനീതുപ്പലവണ്ണായ, തേവിജ്ജാ മച്ചുഹായിനീ.

൩൬൬. സായം ഭുജിസ്സാ അനണാ, ഭിക്ഖുനീ ഭാവിതിന്ദ്രിയാ;
സബ്ബയോഗവിസംയുത്താ, കതകിച്ചാ അനാസവാ.

൩൬൭. ഇമം സക്കോ ദേവസങ്ഘേന, ഉപസങ്കമ്മ ഇദ്ധിയാ;
നമസ്സതി ഭൂതപതി, സുഭം കമ്മാരധീതരന്തി.

… സുഭാ കമ്മാരധീതാ ഥേരീ….

വീസതിനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൩. തിംസനിപാതോ

൧. സുഭാജീവകമ്ബവനികാഥേരീഗാഥാ

൩൬൮. ജീവകമ്ബവനം രമ്മം, ഗച്ഛന്തിം ഭിക്ഖുനിം സുഭം;
ധുത്തകോ സന്നിവാരേസി [തം നിവാരേസി (ക॰)], തമേനം അബ്രവീ സുഭാ.

൩൬൯. ‘‘കിം തേ അപരാധിതം മയാ, യം മം ഓവരിയാന തിട്ഠസി;
ന ഹി പബ്ബജിതായ ആവുസോ, പുരിസോ സമ്ഫുസനായ കപ്പതി.

൩൭൦. ‘‘ഗരുകേ മമ സത്ഥുസാസനേ, യാ സിക്ഖാ സുഗതേന ദേസിതാ;
പരിസുദ്ധപദം അനങ്ഗണം, കിം മം ഓവരിയാന തിട്ഠസി.

൩൭൧. ‘‘ആവിലചിത്തോ അനാവിലം, സരജോ വീതരജം അനങ്ഗണം;
സബ്ബത്ഥ വിമുത്തമാനസം, കിം മം ഓവരിയാന തിട്ഠസി’’.

൩൭൨. ‘‘ദഹരാ ച അപാപികാ ചസി, കിം തേ പബ്ബജ്ജാ കരിസ്സതി;
നിക്ഖിപ കാസായചീവരം, ഏഹി രമാമ സുപുപ്ഫിതേ [രമാമസേ പുപ്ഫിതേ (സീ॰ സ്യാ॰)] വനേ.

൩൭൩. ‘‘മധുരഞ്ച പവന്തി സബ്ബസോ, കുസുമരജേന സമുട്ഠിതാ ദുമാ;
പഠമവസന്തോ സുഖോ ഉതു, ഏഹി രമാമ സുപുപ്ഫിതേ വനേ.

൩൭൪. ‘‘കുസുമിതസിഖരാ ച പാദപാ, അഭിഗജ്ജന്തിവ മാലുതേരിതാ;
കാ തുയ്ഹം രതി ഭവിസ്സതി, യദി ഏകാ വനമോഗഹിസ്സസി
[വനമോതരിസ്സസി (സീ॰), വനമോഗാഹിസ്സസി (സ്യാ॰ ക॰)].

൩൭൫. ‘‘വാളമിഗസങ്ഘസേവിതം , കുഞ്ജരമത്തകരേണുലോളിതം;
അസഹായികാ ഗന്തുമിച്ഛസി, രഹിതം ഭിംസനകം മഹാവനം.

൩൭൬. ‘‘തപനീയകതാവ ധീതികാ, വിചരസി ചിത്തലതേവ അച്ഛരാ;
കാസികസുഖുമേഹി വഗ്ഗുഭി, സോഭസീ സുവസനേഹി നൂപമേ.

൩൭൭. ‘‘അഹം തവ വസാനുഗോ സിയം, യദി വിഹരേമസേ [യദിപി വിഹരേസി (ക॰)] കാനനന്തരേ;
ന ഹി മത്ഥി തയാ പിയത്തരോ, പാണോ കിന്നരിമന്ദലോചനേ.

൩൭൮. ‘‘യദി മേ വചനം കരിസ്സസി, സുഖിതാ ഏഹി അഗാരമാവസ;
പാസാദനിവാതവാസിനീ, പരികമ്മം തേ കരോന്തു നാരിയോ.

൩൭൯. ‘‘കാസികസുഖുമാനി ധാരയ, അഭിരോപേഹി [അഭിരോഹേഹി (സീ॰)] ച മാലവണ്ണകം;
കഞ്ചനമണിമുത്തകം ബഹും, വിവിധം ആഭരണം കരോമി തേ.

൩൮൦. ‘‘സുധോതരജപച്ഛദം സുഭം, ഗോണകതൂലികസന്ഥതം നവം;
അഭിരുഹ സയനം മഹാരഹം, ചന്ദനമണ്ഡിതസാരഗന്ധികം;

൩൮൧. ‘‘ഉപ്പലം ചുദകാ സമുഗ്ഗതം, യഥാ തം അമനുസ്സസേവിതം;
ഏവം ത്വം ബ്രഹ്മചാരിനീ, സകേസങ്ഗേസു ജരം ഗമിസ്സസി’’.

൩൮൨. “കിം തേ ഇധ സാരസമ്മതം, കുണപപൂരമ്ഹി സുസാനവഡ്ഢനേ;
ഭേദനധമ്മേ കളേവരേ [കലേവരേ (സീ॰ ക॰)], യം ദിസ്വാ വിമനോ ഉദിക്ഖസി”.

൩൮൩. “അക്ഖീനി ച തുരിയാരിവ, കിന്നരിയാരിവ പബ്ബതന്തരേ;
തവ മേ നയനാനി ദക്ഖിയ, ഭിയ്യോ കാമരതീ പവഡ്ഢതി.

൩൮൪. “ഉപ്പലസിഖരോപമാനി തേ, വിമലേ ഹാടകസന്നിഭേ മുഖേ;
തവ മേ നയനാനി ദക്ഖിയ [നയനാനുദിക്ഖിയ (സീ॰)], ഭിയ്യോ കാമഗുണോ പവഡ്ഢതി.

൩൮൫. “അപി ദൂരഗതാ സരമ്ഹസേ, ആയതപമ്ഹേ വിസുദ്ധദസ്സനേ;
ന ഹി മത്ഥി തയാ പിയത്തരാ, നയനാ കിന്നരിമന്ദലോചനേ”.

൩൮൬. “അപഥേന പയാതുമിച്ഛസി, ചന്ദം കീളനകം ഗവേസസി;
മേരും ലങ്ഘേതുമിച്ഛസി, യോ ത്വം ബുദ്ധസുതം മഗ്ഗയസി.

൩൮൭. “നത്ഥി ഹി ലോകേ സദേവകേ, രാഗോ യത്ഥപി ദാനി മേ സിയാ;
നപി നം ജാനാമി കീരിസോ, അഥ മഗ്ഗേന ഹതോ സമൂലകോ.

൩൮൮. “ഇങ്ഗാലകുയാവ [ഇങ്ഘാളഖുയാവ (സ്യാ॰)] ഉജ്ഝിതോ,
വിസപത്തോരിവ അഗ്ഗിതോ കതോ [അഗ്ഘതോ ഹതോ (സീ॰)];
നപി നം പസ്സാമി കീരിസോ, അഥ മഗ്ഗേന ഹതോ സമൂലകോ.

൩൮൯. “യസ്സാ സിയാ അപച്ചവേക്ഖിതം, സത്ഥാ വാ അനുപാസിതോ സിയാ;
ത്വം താദിസികം പലോഭയ, ജാനന്തിം സോ ഇമം വിഹഞ്ഞസി.

൩൯൦. “മയ്ഹഞ്ഹി അക്കുട്ഠവന്ദിതേ, സുഖദുക്ഖേ ച സതീ ഉപട്ഠിതാ;
സങ്ഖതമസുഭന്തി ജാനിയ, സബ്ബത്ഥേവ മനോ ന ലിമ്പതി.

൩൯൧. “സാഹം സുഗതസ്സ സാവികാ, മഗ്ഗട്ഠങ്ഗികയാനയായിനീ;
ഉദ്ധടസല്ലാ അനാസവാ, സുഞ്ഞാഗാരഗതാ രമാമഹം.

൩൯൨. “ദിട്ഠാ ഹി മയാ സുചിത്തിതാ, സോമ്ഭാ ദാരുകപില്ലകാനി വാ;
തന്തീഹി ച ഖീലകേഹി ച, വിനിബദ്ധാ വിവിധം പനച്ചകാ.

൩൯൩. “തമ്ഹുദ്ധടേ തന്തിഖീലകേ, വിസ്സട്ഠേ വികലേ പരിക്രിതേ
[പരിപക്ഖീതേ (സീ॰), പരിപക്കതേ (സ്യാ॰)];
ന വിന്ദേയ്യ ഖണ്ഡസോ കതേ, കിമ്ഹി തത്ഥ മനം നിവേസയേ.

൩൯൪. “തഥൂപമാ ദേഹകാനി മം, തേഹി ധമ്മേഹി വിനാ ന വത്തന്തി;
ധമ്മേഹി വിനാ ന വത്തതി, കിമ്ഹി തത്ഥ മനം നിവേസയേ.

൩൯൫. “യഥാ ഹരിതാലേന മക്ഖിതം, അദ്ദസ ചിത്തികം ഭിത്തിയാ കതം;
തമ്ഹി തേ വിപരീതദസ്സനം, സഞ്ഞാ മാനുസികാ നിരത്ഥികാ.

൩൯൬. “മായം വിയ അഗ്ഗതോ കതം, സുപിനന്തേവ സുവണ്ണപാദപം;
ഉപഗച്ഛസി അന്ധ രിത്തകം, ജനമജ്ഝേരിവ രുപ്പരൂപകം [രൂപരൂപകം (ക॰)].

൩൯൭. “വട്ടനിരിവ കോടരോഹിതാ, മജ്ഝേ പുബ്ബുളകാ സഅസ്സുകാ;
പീളകോളികാ ചേത്ഥ ജായതി, വിവിധാ ചക്ഖുവിധാ ച പിണ്ഡിതാ”.

ന്ന്. ഉപ്പാടിയ ചാരുദസ്സനാ, ന ച പജ്ജിത്ഥ അസങ്ഗമാനസാ;
"ഹന്ദ തേ ചക്ഖും ഹരസ്സു തം", തസ്സ നരസ്സ അദാസി താവദേ.

ന്ന്. തസ്സ ച വിരമാസി താവദേ, രാഗോ തത്ഥ ഖമാപയീ ച നം;
"സോത്ഥി സിയാ ബ്രഹ്മചാരിനീ, ന പുനോ ഏദിസകം ഭവിസ്സതി".

ർ൦൦. "ആസാദിയ [ആഹനിയ (സ്യാ॰ ക॰)] ഏദിസം ജനം, അഗ്ഗിം പജ്ജലിതം വ ലിങ്ഗിയ;
ഗണ്ഹിയ ആസീവിസം വിയ, അപി നു സോത്ഥി സിയാ ഖമേഹി നോ".

ർ൦൧. മുത്താ ച തതോ സാ ഭിക്ഖുനീ, അഗമീ ബുദ്ധവരസ്സ സന്തികം;
പസ്സിയ വരപുഞ്ഞലക്ഖണം, ചക്ഖു ആസി യഥാ പുരാണകന്തി.

... സുഭാ ജീവകമ്ബവനികാ ഥേരീ....

തിംസനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൫. ചത്താലീസനിപാതോ

൧. ഇസിദാസീഥേരീഗാഥാ

൪൦൨. നഗരമ്ഹി കുസുമനാമേ, പാടലിപുത്തമ്ഹി പഥവിയാ മണ്ഡേ;
സക്യകുലകുലീനായോ, ദ്വേ ഭിക്ഖുനിയോ ഹി ഗുണവതിയോ.

൪൦൩. ഇസിദാസീ തത്ഥ ഏകാ, ദുതിയാ ബോധീതി സീലസമ്പന്നാ ച;
ഝാനജ്ഝായനരതായോ, ബഹുസ്സുതായോ ധുതകിലേസായോ.

൪൦൪. താ പിണ്ഡായ ചരിത്വാ, ഭത്തത്ഥം [ഭത്തത്തം (സീ॰)] കരിയ ധോതപത്തായോ;
രഹിതമ്ഹി സുഖനിസിന്നാ, ഇമാ ഗിരാ അബ്ഭുദീരേസും.

൪൦൫. ‘‘പാസാദികാസി അയ്യേ, ഇസിദാസി വയോപി തേ അപരിഹീനോ;
കിം ദിസ്വാന ബ്യാലികം, അഥാസി നേക്ഖമ്മമനുയുത്താ’’.

൪൦൬. ഏവമനുയുഞ്ജിയമാനാ സാ, രഹിതേ ധമ്മദേസനാകുസലാ;
ഇസിദാസീ വചനമബ്രവി, ‘‘സുണ ബോധി യഥാമ്ഹി പബ്ബജിതാ.

൪൦൭. ‘‘ഉജ്ജേനിയാ പുരവരേ, മയ്ഹം പിതാ സീലസംവുതോ സേട്ഠി;
തസ്സമ്ഹി ഏകധീതാ, പിയാ മനാപാ ച ദയിതാ ച.

൪൦൮. ‘‘അഥ മേ സാകേതതോ വരകാ, ആഗച്ഛുമുത്തമകുലീനാ;
സേട്ഠീ പഹൂതരതനോ, തസ്സ മമം സുണ്ഹമദാസി താതോ.

൪൦൯. ‘‘സസ്സുയാ സസ്സുരസ്സ ച, സായം പാതം പണാമമുപഗമ്മ;
സിരസാ കരോമി പാദേ, വന്ദാമി യഥാമ്ഹി അനുസിട്ഠാ.

൪൧൦. ‘‘യാ മയ്ഹം സാമികസ്സ, ഭഗിനിയോ ഭാതുനോ പരിജനോ വാ;
തമേകവരകമ്പി ദിസ്വാ, ഉബ്ബിഗ്ഗാ ആസനം ദേമി.

൪൧൧. ‘‘അന്നേന ച പാനേന ച, ഖജ്ജേന ച യഞ്ച തത്ഥ സന്നിഹിതം;
ഛാദേമി ഉപനയാമി ച, ദേമി ച യം യസ്സ പതിരൂപം.

൪൧൨. ‘‘കാലേന ഉപട്ഠഹിത്വാ [ഉട്ഠഹിത്വാ (സ്യാ॰ ക॰), ഉപട്ഠഹിതും (?)], ഘരം സമുപഗമാമി ഉമ്മാരേ;
ധോവന്തീ ഹത്ഥപാദേ, പഞ്ജലികാ സാമികമുപേമി.

൪൧൩. ‘‘കോച്ഛം പസാദം അഞ്ജനിഞ്ച, ആദാസകഞ്ച ഗണ്ഹിത്വാ;
പരികമ്മകാരികാ വിയ, സയമേവ പതിം വിഭൂസേമി.

൪൧൪. ‘‘സയമേവ ഓദനം സാധയാമി, സയമേവ ഭാജനം ധോവന്തീ;
മാതാവ ഏകപുത്തകം, തഥാ [തദാ (സീ॰)] ഭത്താരം പരിചരാമി.

൪൧൫. ‘‘ഏവം മം ഭത്തികതം, അനുരത്തം കാരികം നിഹതമാനം;
ഉട്ഠായികം [ഉട്ഠാഹികം (ക॰)] അനലസം, സീലവതിം ദുസ്സതേ ഭത്താ.

൪൧൬. ‘‘സോ മാതരഞ്ച പിതരഞ്ച, ഭണതി ‘ആപുച്ഛഹം ഗമിസ്സാമി;

ഇസിദാസിയാ ന സഹ വച്ഛം, ഏകാഗാരേഹം [ഏകഘരേപ’ഹം (?)] സഹ വത്ഥും’.

൪൧൮. “‘മാ ഏവം പുത്ത അവച, ഇസിദാസീ പണ്ഡിതാ പരിബ്യത്താ;
ഉട്ഠായികാ അനലസാ, കിം തുയ്ഹം ന രോചതേ പുത്ത’.

൪൧൯. “‘ന ച മേ ഹിംസതി കിഞ്ചി, ന ചഹം ഇസിദാസിയാ സഹ വച്ഛം;
ദേസ്സാവ മേ അലം മേ, അപുച്ഛാഹം [ആപുച്ഛാഹം (സ്യാ॰), ആപുച്ഛഹം-നാപുച്ഛഹം (?)] ഗമിസ്സാമി’.

൪൨൦. “തസ്സ വചനം സുണിത്വാ, സസ്സു സസുരോ ച മം അപുച്ഛിംസു;
‘കിസ്സ [കിംസ (?)] തയാ അപരദ്ധം, ഭണ വിസ്സട്ഠാ യഥാഭൂതം’.

൪൨൧. “‘നപിഹം അപരജ്ഝം കിഞ്ചി, നപി ഹിംസേമി ന ഭണാമി ദുബ്ബചനം;
കിം സക്കാ കാതുയ്യേ, യം മം വിദ്ദേസ്സതേ ഭത്താ’.

൪൨൨. “തേ മം പിതുഘരം പടിനയിംസു, വിമനാ ദുഖേന അധിഭൂതാ;
‘പുത്തമനുരക്ഖമാനാ, ജിതാമ്ഹസേ രൂപിനിം ലക്ഖിം’.

൪൨൩. “അഥ മം അദാസി താതോ, അഡ്ഢസ്സ ഘരമ്ഹി ദുതിയകുലികസ്സ;
തതോ ഉപഡ്ഢസുങ്കേന, യേന മം വിന്ദഥ സേട്ഠി.

൪൨൪. “തസ്സപി ഘരമ്ഹി മാസം, അവസിം അഥ സോപി മം പടിച്ഛരയി [പടിച്ഛസി (സീ॰ ക॰), പടിച്ഛതി (സ്യാ॰), പടിച്ഛരതി (ക॰)];
ദാസീവ ഉപട്ഠഹന്തിം, അദൂസികം സീലസമ്പന്നം.

൪൨൫. “ഭിക്ഖായ ച വിചരന്തം, ദമകം ദന്തം മേ പിതാ ഭണതി;
‘ഹോഹിസി [സോഹിസി (സബ്ബത്ഥ)] മേ ജാമാതാ, നിക്ഖിപ പോട്ഠിഞ്ച [പോന്തിം (സീ॰ സ്യാ॰)] ഘടികഞ്ച’.

൪൨൬. “സോപി വസിത്വാ പക്ഖം [പക്കമഥ (സീ॰)], അഥ താതം ഭണതി ‘ദേഹി മേ പോട്ഠിം;
ഘടികഞ്ച മല്ലകഞ്ച, പുനപി ഭിക്ഖം ചരിസ്സാമി’.

൪൨൭. “അഥ നം ഭണതീ താതോ, അമ്മാ സബ്ബോ ച മേ ഞാതിഗണവഗ്ഗോ;
‘കിം തേ ന കീരതി ഇധ, ഭണ ഖിപ്പം തം തേ കരിഹി’തി.

൪൨൮. “ഏവം ഭണിതോ ഭണതി, ‘യദി മേ അത്താ സക്കോതി അലം മയ്ഹം;
ഇസിദാസിയാ ന സഹ വച്ഛം, ഏകഘരേഹം സഹ വത്ഥും’.

൪൨൯. “വിസ്സജ്ജിതോ ഗതോ സോ, അഹമ്പി ഏകാകിനീ വിചിന്തേമി;
‘ആപുച്ഛിതൂന ഗച്ഛം, മരിതുയേ [മരിതായേ (സീ॰), മരിതും (സ്യാ॰)] വാ പബ്ബജിസ്സം വാ’.

൪൩൦. “അഥ അയ്യാ ജിനദത്താ, ആഗച്ഛീ ഗോചരായ ചരമാനാ;
താതകുലം വിനയധരീ, ബഹുസ്സുതാ സീലസമ്പന്നാ.

൪൩൧. “തം ദിസ്വാന അമ്ഹാകം, ഉട്ഠായാസനം തസ്സാ പഞ്ഞാപയിം;
നിസിന്നായ ച പാദേ, വന്ദിത്വാ ഭോജനമദാസിം.

൪൩൨. “അന്നേന ച പാനേന ച, ഖജ്ജേന ച യഞ്ച തത്ഥ സന്നിഹിതം;

സന്തപ്പയിത്വാ അവചം, ‘അയ്യേ ഇച്ഛാമി പബ്ബജിതും’.

൪൩൧. “അഥ മം ഭണതീ താതോ, ‘ഇധേവ പുത്തക [പുത്തികേ (സ്യാ॰ ക॰)] ചരാഹി ത്വം ധമ്മം;
അന്നേന ച പാനേന ച, തപ്പയ സമണേ ദ്വിജാതീ ച’.

൪൩൨. “അഥഹം ഭണാമി താതം, രോദന്തീ അഞ്ജലിം പണാമേത്വാ;
‘പാപഞ്ഹി മയാ പകതം, കമ്മം തം നിജ്ജരേസ്സാമി’.

൪൩൩. “അഥ മം ഭണതീ താതോ, ‘പാപുണ ബോധിഞ്ച അഗ്ഗധമ്മഞ്ച;
നിബ്ബാനഞ്ച ലഭസ്സു, യം സച്ഛികരീ ദ്വിപദസേട്ഠോ’.

൪൩൪. “മാതാപിതൂ അഭിവാദയിത്വാ, സബ്ബഞ്ച ഞാതിഗണവഗ്ഗം;
സത്താഹം പബ്ബജിതാ, തിസ്സോ വിജ്ജാ അഫസ്സയിം.

൪൩൫. “ജാനാമി അത്തനോ സത്ത, ജാതിയോ യസ്സയം ഫലവിപാകോ;
തം തവ ആചിക്ഖിസ്സം, തം ഏകമനാ നിസാമേഹി.

൪൩൬. “നഗരമ്ഹി ഏരകച്ഛേ [ഏരകകച്ഛേ (സ്യാ॰ ക॰)], സുവണ്ണകാരോ അഹം പഹൂതധനോ;
യോബ്ബനമദേന മത്തോ സോ, പരദാരം അസേവിഹം.

൪൩൭. “സോഹം തതോ ചവിത്വാ, നിരയമ്ഹി അപച്ചിസം ചിരം;
പക്കോ തതോ ച ഉട്ഠഹിത്വാ, മക്കടിയാ കുച്ഛിമോക്കമിം.

൪൩൮. “സത്താഹജാതകം മം, മഹാകപി യൂഥപോ നില്ലച്ഛേസി;
തസ്സേതം കമ്മഫലം, യഥാപി ഗന്ത്വാന പരദാരം.

൪൪൦. “സോഹം തതോ ചവിത്വാ, കാലം കരിത്വാ സിന്ധവാരഞ്ഞേ;
കാണായ ച ഖഞ്ജായ ച, ഏളകിയാ കുച്ഛിമോക്കമിം.

൪൪൧. “ദ്വാദസ വസ്സാനി അഹം, നില്ലച്ഛിതോ ദാരകേ പരിവഹിത്വാ;
കിമിനാവട്ടോ അകല്ലോ, യഥാപി ഗന്ത്വാന പരദാരം.

൪൪൨. “സോഹം തതോ ചവിത്വാ, ഗോവാണിജകസ്സ ഗാവിയാ ജാതോ;
വച്ഛോ ലാഖാതമ്ബോ, നില്ലച്ഛിതോ ദ്വാദസേ മാസേ.

൪൪൩. “വോഢൂന [തേ പുന (സ്യാ॰ ക॰), വോധുന (ക॰ അട്ഠ॰)] നങ്ഗലമഹം, സകടഞ്ച ധാരയാമി;
അന്ധോവട്ടോ അകല്ലോ, യഥാപി ഗന്ത്വാന പരദാരം.

൪൪൪. “സോഹം തതോ ചവിത്വാ, വീഥിയാ ദാസിയാ ഘരേ ജാതോ;
നേവ മഹിലാ ന പുരിസോ, യഥാപി ഗന്ത്വാന പരദാരം.

൪൪൫. “തിംസതിവസ്സമ്ഹി മതോ, സാകടികകുലമ്ഹി ദാരികാ ജാതാ;
കപണമ്ഹി അപ്പഭോഗേ, ധനിക [അണിക (അട്ഠ॰), തംസംവണ്ണനായമ്പി അത്ഥയുത്തി ഗവേസിതബ്ബാ] പുരിസപാതബഹുലമ്ഹി.

൪൪൬. “തം മം തതോ സത്ഥവാഹോ, ഉസ്സന്നായ വിപുലായ വഡ്ഢിയാ;
ഓകഡ്ഢതി വിലപന്തിം, അച്ഛിന്ദിത്വാ കുലഘരസ്മാ.

൪൪൫ അഥ സോളസമേ വസ്സേ, ദിസ്വാ മം പത്തയോബ്ബനം കഞ്ഞം;
ഓരുന്ധതസ്സ പുത്തോ, ഗിരിദാസോ നാമ നാമേന.

൪൪൬ “തസ്സപി അഞ്ഞാ ഭരിയാ, സീലവതീ ഗുണവതീ യസവതീ ച;
അനുരത്താ [അനുവത്താ (ക॰)] ഭത്താരം, തസ്സാഹം [തസ്സ തം (?)]
വിദ്ദേസനമകാസിം.

൪൪൭ “തസ്സേതം കമ്മഫലം, യം മം അപകീരിതൂന ഗച്ഛന്തി;
ദാസീവ ഉപട്ഠഹന്തിം, തസ്സപി അന്തോ കതോ മയാ”തി.

… ഇസിദാസീ ഥേരീ….

ചത്താലീസനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

൧൬. മഹാനിപാതോ

൧. സുമേധാഥേരീഗാഥാ

൪൫൦. മന്താവതിയാ നഗരേ, രഞ്ഞോ കോഞ്ചസ്സ അഗ്ഗമഹേസിയാ;
ധീതാ ആസിം സുമേധാ, പസാദിതാ സാസനകരേഹി.

൪൫൧. സീലവതീ ചിത്തകഥാ, ബഹുസ്സുതാ ബുദ്ധസാസനേ വിനീതാ;
മാതാപിതരോ ഉപഗമ്മ, ഭണതി ''ഉഭയോ നിസാമേഥ.

൪൫൨. ''നിബ്ബാനാഭിരതാഹം, അസസ്സതം ഭവഗതം യദിപി ദിബ്ബം;
കിമങ്ഗം പന [കിമങ്ഗ പന (സീ॰ സ്യാ॰), കിം പന (?)] തുച്ഛാ കാമാ,
അപ്പസ്സാദാ ബഹുവിഘാതാ.

൪൫൩. ''കാമാ കടുകാ ആസീവിസൂപമാ, യേസു മുച്ഛിതാ ബാലാ;
തേ ദീഘരത്തം നിരയേ, സമപ്പിതാ ഹഞ്ഞന്തേ ദുക്ഖിതാ [ഹഞ്ഞരേ ദുഖിതാ (?)].

൪൫൪. ''സോചന്തി പാപകമ്മാ, വിനിപാതേ പാപവഡ്ഢിനോ സദാ;
കായേന ച വാചായ ച, മനസാ ച അസംവുതാ ബാലാ.

൪൫൫. ''ബാലാ തേ ദുപ്പഞ്ഞാ, അചേതനാ ദുക്ഖസമുദയോരുദ്ധാ;
ദേസന്തേ അജാനന്താ, ന ബുജ്ഝരേ അരിയസച്ചാനി.

൪൫൬. ''സച്ചാനി അമ്മ ബുദ്ധവരദേസിതാനി, തേ ബഹുതരാ അജാനന്താ യേ;
അഭിനന്ദന്തി ഭവഗതം, പിഹേന്തി ദേവേസു ഉപപത്തിം.

൪൫൭. ''ദേവേസുപി ഉപപത്തി, അസസ്സതാ ഭവഗതേ അനിച്ചമ്ഹി;
ന ച സന്തസന്തി ബാലാ, പുനപ്പുനം ജായിതബ്ബസ്സ.

൪൫൮. ''ചത്താരോ വിനിപാതാ, ദുവേ [ദ്വേ (സബ്ബത്ഥ)] ച ഗതിയോ കഥഞ്ചി ലബ്ഭന്തി;
ന ച വിനിപാതഗതാനം, പബ്ബജ്ജാ അത്ഥി നിരയേസു.

൪൫൯. ''അനുജാനാഥ മം ഉഭയോ, പബ്ബജിതും ദസബലസ്സ പാവചനേ;
അപ്പോസ്സുക്കാ ഘടിസ്സം, ജാതിമരണപ്പഹാനായ.

൪൬൦. ''കിം ഭവഗതേ [ഭവഗതേന (സ്യാ॰)] അഭിനന്ദിതേന, കായകലിനാ അസാരേന;
ഭവതണ്ഹായ നിരോധാ, അനുജാനാഥ പബ്ബജിസ്സാമി.

൪൬൧. ''ബുദ്ധാനം ഉപ്പാദോ വിവജ്ജിതോ, അക്ഖണോ ഖണോ ലദ്ധോ;
സീലാനി ബ്രഹ്മചരിയം, യാവജീവം ന ദൂസേയ്യം''.

൪൬൨. ഏവം ഭണതി സുമേധാ, മാതാപിതരോ ''ന താവ ആഹാരം;
ആഹരിസ്സം [ആഹരിയാമി (സീ॰), ആഹാരിസം (?)] ഗഹട്ഠാ,
മരണവസം ഗതാവ ഹേസ്സാമി''.

൪൬൩. മാതാ ദുക്ഖിതാ രോദതി പിതാ ച, അസ്സാ സബ്ബസോ സമഭിഹതോ;
ഘടേന്തി സഞ്ഞാപേതും, പാസാദതലേ ഛമാപതിതം.

൪൬൪. “ഉട്ഠേഹി പുത്തക കിം സോചിതേന, ദിന്നാസി വാരണവതിമ്ഹി;
രാജാ അനീകരത്തോ [അണീകദത്തോ (സീ॰ സ്യാ॰)], അഭിരൂപോ തസ്സ ത്വം ദിന്നാ.

൪൬൫. “അഗ്ഗമഹേസീ ഭവിസ്സസി, അനീകരത്തസ്സ രാജിനോ ഭരിയാ;
സീലാനി ബ്രഹ്മചരിയം, പബ്ബജ്ജാ ദുക്കരാ പുത്തക.

൪൬൬. “രജ്ജേ ആണാധനമിസ്സരിയം, ഭോഗാ സുഖാ ദഹരികാസി;
ഭുഞ്ജാഹി കാമഭോഗേ, വാരേയ്യം ഹോതു തേ പുത്ത”.

൪൬൭. അഥ നേ ഭണതി സുമേധാ, “മാ ഏദിസികാനി ഭവഗതമസാരം;
പബ്ബജ്ജാ വാ ഹോഹിതി, മരണം വാ മേ ന ചേവ വാരേയ്യം.

൪൬൮. “കിമിവ പൂതികായമസുചിം, സവനഗന്ധം ഭയാനകം കുണപം;
അഭിസംവിസേയ്യം ഭസ്തം, അസകിം പഗ്ഘരിതം അസുചിപുണ്ണം.

൪൬൯. “കിമിവ താഹം ജാനന്തീ, വികുലകം മംസസോണിതുപലിത്തം;
കിമികുലാലയം സകുണഭത്തം, കളേവരം കിസ്സ ദിയ്യതി.

൪൭൦. “നിബ്ബുയ്ഹതി സുസാനം, അചിരം കായോ അപേതവിഞ്ഞാണോ;
ഛുദ്ധോ [ഛഡ്ഡിതോ (സ്യാ॰), ഛുട്ഠോ (ക॰)] കളിങ്ഗരം വിയ, ജിഗുച്ഛമാനേഹി ഞാതീഹി.

൪൭൧. “ഛുദ്ധൂന [ഛഡ്ഡൂന (സ്യാ॰), ഛുട്ഠൂന (ക॰)] നം സുസാനേ, പരഭത്തം ന്ഹായന്തി [ന്ഹായരേ (?)] ജിഗുച്ഛന്താ;
നിയകാ മാതാപിതരോ, കിം പന സാധാരണാ ജനതാ.

൪൭൨. “അജ്ഝോസിതാ അസാരേ, കളേവരേ അട്ഠിന്ഹാരുസങ്ഘാതേ;
ഖേളസ്സുച്ചാരസ്സവ, പരിപുണ്ണേ [ഖേളസ്സുച്ചാരപസ്സവപരിപുണ്ണേ (സീ॰)] പൂതികായമ്ഹി.

൪൭൩. “യോ നം വിനിബ്ഭുജിത്വാ, അബ്ഭന്തരമസ്സ ബാഹിരം കയിരാ ;
ഗന്ധസ്സ അസഹമാനാ, സകാപി മാതാ ജിഗുച്ഛേയ്യ.

൪൭൪. “ഖന്ധധാതുആയതനം, സങ്ഖതം ജാതിമൂലകം ദുക്ഖം;
യോനിസോ അനുവിചിനന്തീ, വാരേയ്യം കിസ്സ ഇച്ഛേയ്യം.

൪൭൫. “ദിവസേ ദിവസേ തിസത്തി, സതാനി നവനവാ പതേയ്യും കായമ്ഹി;
വസ്സസതമ്പി ച ഘാതോ, സേയ്യോ ദുക്ഖസ്സ ചേവം ഖയോ.

൪൭൬. “അജ്ഝുപഗച്ഛേ ഘാതം, യോ വിഞ്ഞായേവം സത്ഥുനോ വചനം;
‘ദീഘോ തേസം [വോ (ക॰)] സംസാരോ, പുനപ്പുനം ഹഞ്ഞമാനാനം’.

൪൭൭. “ദേവേസു മനുസ്സേസു ച, തിരച്ഛാനയോനിയാ അസുരകായേ;
പേതേസു ച നിരയേസു ച, അപരിമിതാ ദിസ്സരേ ഘാതാ.

൪൭൮. “ഘാതാ നിരയേസു ബഹൂ, വിനിപാതഗതസ്സ പീളിയമാനസ്സ [കിലിസ്സമാനസ്സ (സ്യാ॰ ക॰)];
ദേവേസുപി അത്താണം, നിബ്ബാനസുഖാ പരം നത്ഥി.

൪൭൯. “പത്താ തേ നിബ്ബാനം, യേ യുത്താ ദസബലസ്സ പാവചനേ;

അപ്പോസ്സുക്കാ ഘടേന്തി, ജാതിമരണപ്പഹാനായ.

൪൮൦. “അജ്ജേവ താതഭിനിക്ഖമിസ്സം, ഭോഗേഹി കിം അസാരേഹി;
നിബ്ബിന്നാ മേ കാമാ, വന്തസമാ താലവത്ഥുകതാ”.

൪൮൧. സാ ചേവം ഭണതി പിതരമനീകരത്തോ ച യസ്സ സാ ദിന്നാ;
ഉപയാസി വാരണവതേ, വാരേയ്യമുപട്ഠിതേ കാലേ.

൪൮൨. അഥ അസിതനിചിതമുദുകേ, കേസേ ഖഗ്ഗേന ഛിന്ദിയ സുമേധാ;
പാസാദം പിദഹിത്വാ [പിധേത്വാ (സീ॰ സ്യാ॰), പിധിത്വാ (ക॰)],
പഠമജ്ഝാനം സമാപജ്ജി.

൪൮൩. സാ ച തഹിം സമാപന്നാ, അനീകരത്തോ ച ആഗതോ നഗരം;
പാസാദേ ച [പാസാദേവ (സീ॰ സ്യാ॰)] സുമേധാ, അനിച്ചസഞ്ഞം
[അനിച്ചസഞ്ഞാ (സബ്ബത്ഥ)] സുഭാവേതി.

൪൮൪. സാ ച മനസി കരോതി, അനീകരത്തോ ച ആരുഹീ തുരിതം;
മണികനകഭൂസിതങ്ഗോ, കതഞ്ജലീ യാചതി സുമേധം.

൪൮൫. “രജ്ജേ ആണാധനമിസ്സരിയം, ഭോഗാ സുഖാ ദഹരികാസി;
ഭുഞ്ജാഹി കാമഭോഗേ, കാമസുഖാ ദുല്ലഭാ ലോകേ.

൪൮൬. “നിസ്സട്ഠം തേ രജ്ജം, ഭോഗേ ഭുഞ്ജസ്സു ദേഹി ദാനാനി;
മാ ദുമ്മനാ അഹോസി, മാതാപിതരോ തേ ദുക്ഖിതാ” [മാതാപിതരോ
ച തേ ദുഖിതാ (?)].

൪൮൭. തം തം ഭണതി സുമേധാ, കാമേഹി അനത്ഥികാ വിഗതമോഹാ;
“മാ കാമേ അഭിനന്ദി, കാമേസ്വാദീനവം പസ്സ.

൪൮൮. “ചാതുദ്ദീപോ രാജാ മന്ധാതാ, ആസി കാമഭോഗിന മഗ്ഗോ;
അതിത്തോ കാലങ്കതോ, ന ചസ്സ പരിപൂരിതാ ഇച്ഛാ.

൪൮൯. “സത്ത രതനാനി വസ്സേയ്യ, വുട്ഠിമാ ദസദിസാ സമന്തേന;
ന ചത്ഥി തിത്തി കാമാനം, അതിത്താവ മരന്തി നരാ.

൪൯൦. “അസിസൂനൂപമാ കാമാ, കാമാ സപ്പസിരോപമാ;
ഉക്കോപമാ അനുദഹന്തി, അട്ഠികങ്കല [കങ്ഖല (സീ॰)] സന്നിഭാ.

൪൯൧. “അനിച്ചാ അദ്ധുവാ കാമാ, ബഹുദുക്ഖാ മഹാവിസാ;
അയോഗുള്ളോവ സന്തത്തോ, അഘമൂലാ ദുഖപ്ഫലാ.

൪൯൨. “രുക്ഖപ്ഫലൂപമാ കാമാ, മംസപേസൂപമാ ദുഖാ;
സുപിനോപമാ വഞ്ചനിയാ, കാമാ യാചിതകൂപമാ.

൪൯൩. “സത്തിസൂലൂപമാ കാമാ, രോഗോ ഗണ്ഡോ അഘം നിഘം;
അങ്ഗാരകാസുസദിസാ, അഘമൂലം ഭയം വധോ.

൪൯൪. “ഏവം ബഹുദുക്ഖാ കാമാ, അക്ഖാതാ അന്തരായികാ;
ഗച്ഛഥ ന മേ ഭഗവതേ, വിസ്സാസോ അത്ഥി അത്തനോ.

൪൯൫. “കിം മമ പരോ കരിസ്സതി, അത്തനോ സീസമ്ഹി ഡയ്ഹമാനമ്ഹി;

അനുബന്ധേ ജരാമരണേ, തസ്സ ഘാതായ ഘടിതബ്ബം”.

൪൯൬. ഞാരം അപാപുരിത്വാനഹം [അവാപുരിത്വാഹം (സീ॰)], മാതാപിതരോ അനീകരത്തഞ്ച;
ദിസ്വാന ഛമം നിസിന്നേ, രോദന്തേ ഇദമവോചം.

൪൯൭. “ദീഘോ ബാലാനം സംസാരോ, പുനപ്പുനഞ്ച രോദതം;
അനമതഗ്ഗേ പിതു മരണേ, ഭാതു വധേ അത്തനോ ച വധേ.

൪൯൮. “അസ്സു ഥഞ്ഞം രുധിരം, സംസാരം അനമതഗ്ഗതോ സരഥ;
സത്താനം സംസരതം, സരാഹി അട്ഠീനഞ്ച സന്നിചയം.

൪൯൯. “സര ചതുരോദധീ [സരസ്സു ചതുരോ ഉദധീ (?)], ഉപനീതേ അസ്സുഥഞ്ഞരുധിരമ്ഹി;
സര ഏകകപ്പമട്ഠീനം, സഞ്ചയം വിപുലേന സമം.

൫൦൦. “അനമതഗ്ഗേ സംസരതോ, മഹിം [മഹാമഹിം (?)] ജമ്ബുദീപമുപനീതം;
കോലട്ഠിമത്തഗുളികാ, മാതാ മാതുസ്വേവ നപ്പഹോന്തി.

൫൦൧. “തിണകട്ഠസാഖാപലാസം [സര തിണകട്ഠസാഖാപലാസം (സീ॰)], ഉപനീതം അനമതഗ്ഗതോ സര;
ചതുരങ്ഗുലികാ ഘടികാ, പിതുപിതുസ്വേവ നപ്പഹോന്തി.

൫൦൨. “സര കാണകച്ഛപം പുബ്ബസമുദ്ദേ, അപരതോ ച യുഗഛിദ്ദം;
സിരം [സര (സീ॰)] തസ്സ ച പടിമുക്കം, മനുസ്സലാഭമ്ഹി ഓപമ്മം.

൫൦൩. “സര രൂപം ഫേണപിണ്ഡോപമസ്സ, കായകലിനോ അസാരസ്സ;
ഖന്ധേ പസ്സ അനിച്ചേ, സരാഹി നിരയേ ബഹുവിഘാതേ.

൫൦൪. “സര കടസിം വഡ്ഢേന്തേ, പുനപ്പുനം താസു താസു ജാതീസു;
സര കുമ്ഭീലഭയാനി ച, സരാഹി ചത്താരി സച്ചാനി.

൫൦൫. “അമതമ്ഹി വിജ്ജമാനേ, കിം തവ പഞ്ചകടുകേന പീതേന;
സബ്ബാ ഹി കാമരതിയോ, കടുകതരാ പഞ്ചകടുകേന.

൫൦൬. “അമതമ്ഹി വിജ്ജമാനേ, കിം തവ കാമേഹി യേ പരിളാഹാ [സപരിളാഹാ (സീ॰ അട്ഠ॰)];
സബ്ബാ ഹി കാമരതിയോ, ജലിതാ കുഥിതാ കമ്പിതാ സന്താപിതാ.

൫൦൭. “അസപത്തമ്ഹി സമാനേ, കിം തവ കാമേഹി യേ ബഹുസപത്താ;
രാജഗ്ഗിചോരഉദകപ്പിയേഹി, സാധാരണാ കാമാ ബഹുസപത്താ.

൫൦൮. “മോക്ഖമ്ഹി വിജ്ജമാനേ, കിം തവ കാമേഹി യേസു വധബന്ധോ;
കാമേസു ഹി അസകാമാ, വധബന്ധദുഖാനി അനുഭോന്തി.

൫൦൯. “ആദീപിതാ തിണുക്കാ, ഗണ്ഹന്തം ദഹന്തി നേവ മുഞ്ചന്തം;
ഉക്കോപമാ ഹി കാമാ, ദഹന്തി യേ തേ ന മുഞ്ചന്തി.

൫൧൦. “മാ അപ്പകസ്സ ഹേതു, കാമസുഖസ്സ വിപുലം ജഹീ സുഖം;
മാ പുഥുലോമോവ ബളിസം, ഗിലിത്വാ പച്ഛാ വിഹഞ്ഞസി.

൫൧൧. “കാമം കാമേസു ദമസ്സു, താവ സുനഖോവ സങ്ഖലാബദ്ധോ;
കാഹിന്തി ഖു തം കാമാ, ഛാതാ സുനഖംവ ചണ്ഡാലാ.

൫൧൨. “അപരിമിതഞ്ച ദുക്ഖം, ബഹൂനി ച ചിത്തദോമനസ്സാനി;
അനുഭോഹിസി കാമയുത്തോ, പടിനിസ്സജ [പടിനിസ്സര (സീ॰)] അദ്ധുവേ കാമേ.

൫൧൩. “അജരമ്ഹി വിജ്ജമാനേ, കിം തവ കാമേഹി [യേസു ജരായ ച; മരണബ്യാധിഹി ഗഹിതാ (?)] യേസു ജരാ;
മരണബ്യാധിഗഹിതാ [യേസു ജരായ ച; മരണബ്യാധിഹി ഗഹിതാ (?)], സബ്ബാ സബ്ബത്ഥ ജാതിയോ.

൫൧൪. “ഇദമജരമിദമമരം [ഇദം അജരം ഇദം അമരം (?)], ഇദമജരാമരം പദമസോകം;
അസപത്തമസമ്ബാധം, അഖലിതമഭയം നിരുപതാപം.

൫൧൫. “അധിഗതമിദം ബഹൂഹി, അമതം അജ്ജാപി ച ലഭനീയമിദം;
യോ യോനിസോ പയുഞ്ജതി, ന ച സക്കാ അഘടമാനേന”.

൫൧൬. ഏവം ഭണതി സുമേധാ, സങ്ഖാരഗതേ രതിം അലഭമാനാ;
അനുനേന്തീ അനികരത്തം, കേസേ ച ഛമം ഖിപി സുമേധാ.

൫൧൭. ഉട്ഠായ അനികരത്തോ, പഞ്ജലികോ യാചിതസ്സാ പിതരം സോ;
“വിസ്സജ്ജേഥ സുമേധം, പബ്ബജിതും വിമോക്ഖസച്ചദസ്സാ”.

൫൧൮. വിസ്സജ്ജിതാ മാതാപിതൂഹി, പബ്ബജി സോകഭയഭീതാ;
ഛ അഭിഞ്ഞാ സച്ഛികതാ, അഗ്ഗഫലം സിക്ഖമാനായ.

൫൧൯. അച്ഛരിയമബ്ഭുതം തം, നിബ്ബാനം ആസി രാജകഞ്ഞായ;
പുബ്ബേനിവാസചരിതം, യഥാ ബ്യാകരി പച്ഛിമേ കാലേ.

൫൨൦. “ഭഗവതി കോണാഗമനേ, സങ്ഘാരാമമ്ഹി നവനിവേസമ്ഹി;
സഖിയോ തിസ്സോ ജനിയോ, വിഹാരദാനം അദാസിമ്ഹ.

൫൨൧. “ദസക്ഖത്തും സതക്ഖത്തും, ദസസതക്ഖത്തും സതാനി ച സതക്ഖത്തും;
ദേവേസു ഉപ്പജ്ജിമ്ഹ, കോ പന വാദോ മനുസ്സേസു.

൫൨൨. “ദേവേസു മഹിദ്ധികാ അഹുമ്ഹ, മാനുസകമ്ഹി കോ പന വാദോ;
സത്തരതനസ്സ മഹേസീ, ഇത്ഥിരതനം അഹം ആസിം.

൫൨൩. “സോ ഹേതു സോ പഭവോ, തം മൂലം സാവ സാസനേ ഖന്തീ;
തം പഠമസമോധാനം, തം ധമ്മരതായ നിബ്ബാനം”.

൫൨൪. ഏവം കരോന്തി യേ സദ്ദഹന്തി, വചനം അനോമപഞ്ഞസ്സ;
നിബ്ബിന്ദന്തി ഭവഗതേ, നിബ്ബിന്ദിത്വാ വിരജ്ജന്തീതി.

ഇത്ഥം സുദം സുമേധാ ഥേരീ ഗാഥായോ അഭാസിത്ഥാതി.

മഹാനിപാതോ നിട്ഠിതോ.

സമത്താ ഥേരീഗാഥായോ.

ഗാഥാസതാനി ചത്താരി, അസീതി പുന ചുദ്ദസ [ഗാഥാസങ്ഖ്യാ ഇധ അനുക്കമണികഗണനാവസേന പാകടാ];
ഥേരിയേകുത്തരസതാ [ഥേരീയേകുത്തരഛസതാ (?) തിംസമത്താപി പഞ്ചസതമത്താപി ഥേരിയോ ഏിംകതോ ആഗതാ മനസികാതബ്ബാ], സബ്ബാ താ ആസവക്ഖയാതി.

ഥേരീഗാഥാപാളി നിട്ഠിതാ.